

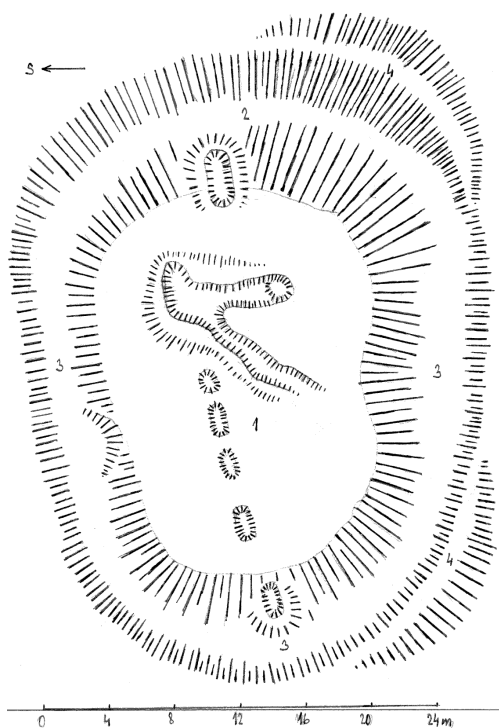
hláská

ročník XXV, 2014, č. 3

Hrádek u Vrbice

Jiří Synek

Ves Vrbice (obec Hořovičky, okr. Rakovník) je poprvé v písemných pramenech zaznamenána roku 1275, kdy se dělili o zatím společný majetek Bohuslav a Sulislav, synové zemřelého Sulislava z Trnovan; v listině se mluví mimo jiné o dvou vesnicích v Rakovnickém kraji – o Vrbici a Bedlně.¹⁾ Roku 1382 byl jako odúmrt' provolán majetek zemřelých Hanuše a jeho sestry Alžběty ve vsi Vrbici, který panovník daroval Oldřichu Slepcevi. Roku 1391 po úmrtí pražského měšťana Henslina Bartošova byly vsi Očihovec a Vrbice s příslušenstvím provolány jako královská odúmrt', avšak výsledek jejího projednávání není znám.²⁾

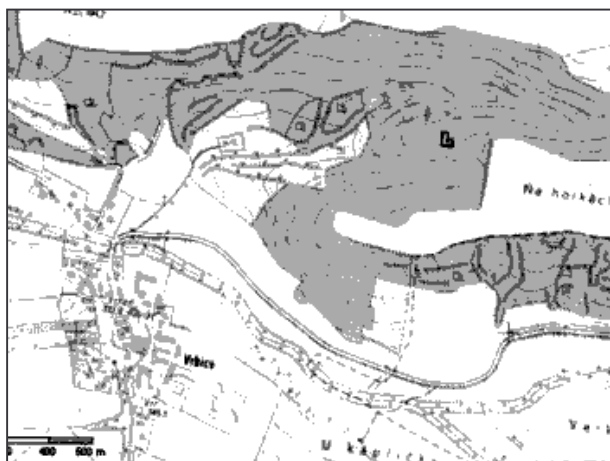

Vrbice, pláněk hrádku. 1 – areál hrádku porušený amatérskými výkopy, 2 – dosud hluboký příkop na východě, 3 – zanikající příkop na ostatních stranách, 4 – zbytky náspu (valu).

Jmenovaní šlechtici a měšťané snad mohli sídlit na hrádku, situovaném na ostrožně, vzdálené přes 800 m vzdušnou čarou od středu vsi Vrbice na severovýchod, na vrbickém katastru. Lesem porostlé tvrziště se podařilo nalézt v listopadu 2013, ale nepodařilo se zjistit, zda je známo regionálním badatelům. V klasických soupisech panských sídel uvedeno není.³⁾

Mohlo by příslušet i k jiné, dnes zaniklé vsi, a s Vrbicí by tak nemuselo mít nic společného.

Areál, přibližně vejčitého tvaru, je přizpůsoben zužujícímu se tvaru ostrožny. Délka mírně svažitého centrálního pahorku je přibližně 24 metrů, na šířku pak nejvíce 18 metrů. Od vnějších hran příkopu pak činí cca 38 x 28 metrů. Ve směru přístupu od východní strany je hrádek oddělen od okolního terénu dosud hlubokým šíjovým příkopem a částečně i vnějším náspem. Násep je pak už zachován pouze z malé části na jihozápadní straně. Příkop je patrný po celém obvodu, ale je již oproti východní straně málo výrazný. Plocha pahorku je porušena několika amatérskými výkopy. Nejhlubší, okrouhlý, je v jihovýchodní části areálu a dosahuje hloubky až dvou metrů. Výkopy budou zřejmě staršího data. O tom svědčí již prorezlý kbelík zanechaný u nejhlubší sondy. I když ostrožna je poměrně nevýrazná, byl hrádek poměrně dobře

Vrbice, lokalizace hrádku na mapě.

Vrbice, čelo hrádku od východu.

chráněn i strmějšími svahy na severní a jižní straně. Ty částečně vznikly vytvořením příkopu a dnes již prakticky zaniklého náspu. Pouze na západní straně okolní terén klesá pozvolně do údolí po spádu ostrohu.

Povrchovým průzkumem nebyl zjištěn žádný keramický materiál. I když hrádek nemůžeme datově zařadit, jeho zapsání do pomyslného seznamu feudálních sídel Čech již nic nebrání. Za doplnění historických dat děkuji Petru Rožmberskému.

Poznámky: 1) Emler, J. (ed.): Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Mopraviae II. Praeae 1882, s. 415. 2) Friedrich, G. (ed.): Archiv český XXXI. První kniha provolací desk dvorských z let 1380-1394. Praha 1921, s. 265, 100. 3) Sedláček, A.: Hrady, zámky a tvrže Království českého VIII. Praha 1891; Kolektiv: Encyklopedie českých tvrzí I, II, III. Praha 1998, 2000, 2005. Durdík, T.: Ilustrovaná encyklopedie českých hradů 1999; Kolektiv: Hrady, zámky a tvrže v Čechách, na Moravě ve Slezsku III. Praha 1984.

Stará a Nová tvrz ve vsi Měcholupech v popisech z let 1588, 1625 a 1628

Ladislava Váňová – Petr Rožmberský

Ves Měcholupy je částí obce Předslav v okr. Klatovy. Z historie stručně připomeňme, že zmíněná ves je poprvé připomínána roku 1245 jako sídlo Amchy z Měcholup. V roce 1536 koupil drobný statek Volf Sedlecký z Újezdce, jehož potomci ho drželi až do sklonku 16. století.¹⁾ Popisy z let 1588, 1625 a 1628 byly náhodně nalezeny ve Vlastivědném muzeu dr. Hostaše v Klatovech na sklonku roku 2012.²⁾

Dílčí cedule z roku 1588 o rozdělení majetku po Kryštofovi Sedleckém byly sepsány Sezimou Sedleckým z Újezdce. Psací látkou byl papír, na nějž se psalo inkoustem za použití brka. Dochovaly se bez titulního listu a prvních stránek ve formě sešitu bez vazby o celkovém počtu 35 nečíslovaných listů a o rozměrech 16 x 22 cm. Na jejich konci jsou dochovány tři pečeti přitiskuté pod krytem papíru. Později byl pořízen jejich opis, jak stojí na spodní části titulního listu „Dies ist eine Abschrift des beiliegenden Original mit begedrückten Sigillen“. Má podobu útlého sešitu bez vazby o rozměrech 16 x 20,5 cm. Zachoval se pouze popis prvního dílu o celkovém počtu 18 nečíslovaných listů.

Dílčí cedule měcholupského panství patří mezi nejstarší dochované písemné prameny pro měcholupský statek vůbec. Vypovídací hodnota cedulí spočívá nejen v rozdělení majetku mezi dědice s podrobnými rozpisy podílů, ale slouží i k poznání hospodářského postavení poddaných a ekonomického rozvoje v době držení statku starým českým vladýckým rodem. Informace o poddaných jsou zde však vypuštěny.

Dílčí cedule sepsal Sezima Sedlecký pro sebe a své bratry Wolfa a Viléma „o statek náležitý po dobré paměti Panu Kryštofovi Sedleckým z Újezda, Panu Otcí našem milém“ na poslední stránce s poznámkou, že „pečet' svou vlastní sem k těm cedulem dílčím přitiskl“. První stránka tohoto popisu obsahuje snad nejstarší dochovaný, třebaže stručný popis staré původní tvrže.

Registra ku prodeji statku z roku 1625, tenký sešit bez vazby o rozměrech 16 x 20 cm a celkovém počtu 7 nečíslovaných listů, byla sepsána Vilémem Sedleckým

z Újezda a na Měcholupech a Makově, jenž je opatřil na poslední stránce přitisknutou pečeti se svým podpisem.

Další Registra trhová k prodeji statku Měcholupského ve formě sešitu o rozměrech 15 x 20,5 cm a na 17 nečíslovaných listech byla pořízena Apolenou Čejkovou rozenou z Chudenic a na Němčicích v roce 1628.

Příspěvek zpřístupňuje formou reprodukce obsah vybraných částí a to popis staré i nové měcholupské tvrže s dvorem, pivovarem a dalšími vrchnostenským objekty v okolí s poznámkovým aparátem na konci článku.

Dílčí cedule z roku 1588

Letha Páně Tisíceho Pětistého Osmdesátého Osmého. Položeny jsau tito dílové ode mne Sezimy Sedleckého³⁾ z Újezdce a na Měcholupech mezi námi bratřími, Sezimou,⁴⁾ Wolffem, a Vilémem,⁵⁾ bratřími vlastními Sedleckými z Újezdce⁶⁾ o statek nám náležitý, po dobré paměti Panu Kryštofovi Sedleckém z Újezdce,⁷⁾ Panu Otcí našem milém, jakž všecy tři cedule, a jedna každá obzvláště v sobě ukazuje a zavírá se.

Díl první

Dies ist eine Abschrift des hier beiliegenden Original mit begedrückten Sigillen.

[fol. 2r]

It[e]m. Půl tvrže Měcholup, i s polovicí dvorem při též tvrzi po pravé straně, jmenovitě s těmito pokoji.

It[e]m. Světnice velká břevnová v též tvrzi i s komůrkou při též tvrzi světničky, do kteréž se z té sednice po pavlači chodí.

It[e]m. Sklep proti dřevěny⁸⁾ světnici v též tvrzi a nad nim komora druhá nad síní.

It[e]m. Světnička nahoře a komůrka též nahoře.

It[e]m. Marsstal kamenná v též tvrzi

It[e]m. Přední a zadní pivnice v tvrzi, i s jinými pokoji, kteréž pod těmi vysokými krovky sau.

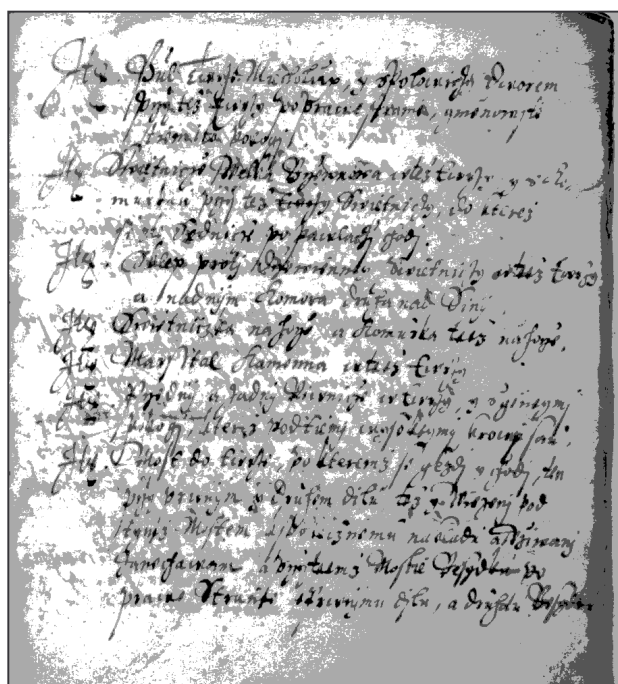
It[e]m. Most do tvrže, po kterémž se jezdí i chodí, ten při prvním i druhém dílu, též i vězení pod týmž mostem k společnému nákladu a užívání zanechávám, a při témž mostě besídku po pravé straně v prvním dílu, a druhou besídku

[fol. 2v]
 po levé straně k druhému dílu přiděluji.
 It[e]m. Přfkop okolo tvrze, toho aby k prvnímu i druhému vodou i rybami společně užívali.
 It[e]m. Stodola dolejší se dvěma mlaty, a se dvěma pernamy též dolejšími.
 It[e]m. Chlívky všecky při dolejších stodolách.
 It[e]m. Štěpnice za dolejšími chlívky i s tím bahništěm.
 It[e]m. Zahrada přední na kteréž se zahradní věci sejí až do sadu v též zahradě k druhému dílu přidělené v níž jest záhonův čtyřidceti.
 It[e]m. Stodola za ovčáckou zahradou⁹⁾ chalupou i s tím dolejším kusem drahami tak jakž vymežováno jest, to jest od rohu ovčácké zahrady, až do rybníku mlýnského.

[fol. 9r]
 It[e]m. Mostnice, vrata ve tvrzi i ve dvoře chodeb, dveří, výjezdu v tvrzi, i ve dvoře, i kdež koli, pavlači (?) těch aby oba dva bratři kterýmž se tvrz Měcholupy dostane, užívatí mohli. Každý do pokojův svejch. Pokudž by se co kterému na díl dostane, jeti, jíti, bez umenšení,¹⁰⁾ tak jakž jest toho před rozdílem užíváno bylo, bez překážky jeden druhého všelijaké.

It[e]m. Klíče k tvrzi, k mostu i ke dvoru, jeden každéj aby svůj měl, a kdyby kterému druhému¹¹⁾ potřeba kteréhož koli času, buď sjeti, a nebo přijeti, i poslati byla, aby toho vuoli dobrou jměl, v tom překážky jeden druhé, aby nečinil nižádné.

[fol. 9v]
 It[e]m. Sladovna, pivovar, spilka, hvozd a což v tom stavení a pod tou střechou jest kromě obročny kteraž k druhému dílu přiděluji, tolikéž s pávní, káděma, sudy, věrtely, džbera, nálevky, šlaufy, a sumau což toho na ten čas před rukama jest, a k tomu pivovaru náleží, toho všeho k prvnímu a druhému dílu k společnému užívání zanechávám. A byla li by v témž pivovaře, buď na sladovně, na hvozdě, na pávní, káděch, sudech a na čem pak koli, což by tak k společnému užívání té várky náleželo, a za-

Ukázka zápisu v dílčích cedulích z r. 1588.

potřebí bylo. Na to též aby byli oba dva rovným dílem povinni společně nakládati.

It[e]m: Při pivovaře se ty dva bratři, kterýmž se první díl dostane chovati mají. Předkem po pořádku jeden bratr jeden tejdén, a druhéj bratr druhéj tejdén, aby vařiti dali, buď bílý, neb starý pivo, a každý do svých krčem aby vystavovati dal, též sladovny, pivovaru,

[fol. 10r]
 hvozdu, spilky, pánve, sudův, kádí, a to což koli každému¹²⁾ k takovému užítku várky potřeba jest, aby na to oba dva bratři náklad rovně činili: A paklibi kterej chtěje toho užívatí, tak se chovati jsa od druhého bratra ke dvěma nedělem napomenutí nechtěl, tehdy v takovém užítku v té várce aby žádného dílu neměl, dotud dokudž by k druhému dílu polovici toho nákladu zase nenavrátil, a to tolikrát kolikrátby se koli kterej z nich toho dopustil.

Item. Chmelnice, poněvadž pivovar k prvnímu a druhému dílu jest přidělen, ta též aby při těch dvou dílech zůstávala. Však ti oba dva bratři kterýmž se ty dva díly dostanou, budau též povinni na tuž chmelnici oba dva společný náklad činiti tím vším způsobem jako i na várku nahoře jmenovanau, a o takovej chmel, což by jeho se koli urodilo, o to se společně rozdělití mají.

[fol. 10v]
 It[e]m. Sládka toho aby chom ze spolka smluvili, službu jemu, i jinou povinnou spravedlnosti, jej opatrující rovným dílem platili.

[fol. 15v]
 Toho pro lepší jistotu, Já napřed psaný Sezema Sedlecký z Újezdce, a na

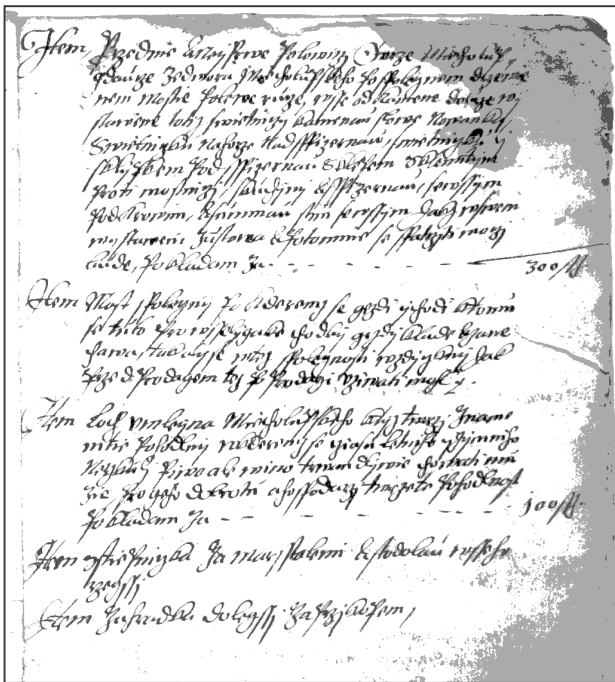
[fol. 16r]
 Měcholupech,¹³⁾ pečeť svou vlastní sem k tiema cedulem dílčím přitiskl. A pro další a širší toho jistotu a svědomí, dožádal sem se urozeného Pana, Pana Herolta staršího Říčanského Kavky z Říčan na Švihově a novém hradě a urozených vladyk Pana Jana staršího Janovského z Janovic, a na Nedanicích, a Pana Jana Čejku z Olbramovic a na Němčicích, že jsau pečeti své podle pečeti mé, k těmto cedulem dílčím, však sobě, i dědicům svým beze škody přitisknouti dali.

Registra z roku 1625

Léta od Narození Syna Božího 1625 a v pondělí po [...neděli]¹⁴⁾ Jubilate,¹⁵⁾ jinak 21. Aprilis, znamenají se registra ku prodaji a trhu statku mého polovice tvrze Měcholup, a jiným k tomu příslušenstvím ode mě Viléma Sedleckého z Újezdce¹⁶⁾ na Měcholupech¹⁷⁾ a Makově¹⁸⁾ tak jak v svém položení vymežovány od starodávna leží se všemi a všelijakými zvolení plným panstvím počítajíc vše na kopy groše a peníze míšeňské

[fol. 1r]
 Item Předně a nejprve polovici tvrze Měcholup jdouce ze dvora Měcholupského po společném dřevěném mostě po levé ruce, vše od kamene dobře vystavené totiž světnici kamenou slove Novanka. Světničku nahoře nad spížirnou, světničku i sklípkem pod spížirnou sklípkem sklenutým proti mostnici, s kuchyní a spížirnou, se vším podkrovím, a sumou s tím se vším jakž v svém vystavení¹⁹⁾ zůstává a potomně se patřiti moci bude, pokládám za 300 Sch[ock].²⁰⁾

Item Most společný po kterémž se jezdí i chodí k tomu se tu...²¹⁾ pro všelijaké chodby jezdí klade tak aby se v též

Ukázka zápisu v registrech z r. 1625.

společnosti vždycky jak před prodajem též po prodaji uživati mohli.

Item Loch u mlejna Měcholupského k týž tvrzi znamenitě pohodlný v kderémž se času letního i zimního neřkuli pivo ale i víno trvandlivě chovati může pro jeho dobrotu a hospodáři tvrze té pohodlnost pokládám za 100 Sch[ock]

Item Štěpnička za marsstalemi a stodolou všehořejší

Item Zahrádka dolejší za příkopem,

[fol. 1v]

Item Zahrada zadní od sadův prvního dílu, na kderauž se drobné zahradní věci sejí, jest na šíř třiceti pěti ...²²⁾ a k hospodářství velmi pohodlná a užitečná, pokládám týž zahrady štěpnice a zahrady ve 300 Sch[ock]

Item Ktéž polovici tvrze Měcholup: polovici dvoru poplužního tu ležícího, s ratejnou chlívou marsstalemi, stodolau kamenau o dvau pernách, a jedním mlatem kolnau a sumau jak týž díl můj od kamene a dřeva vystavený zůstává a jistě se patří, pokládám ten dvůr svůj stim všechním nádvorním stavením za 200 Sch[ock]

[fol. 6r]

Pro lepší toho jistotu a důvěrnost pečeť svou vlastní sem k těmto registrům k trhu vydaným podpisem ruky mé též vlastní přitiskl jichž dathum léta a dne počátku psaného.

A tak suma sumárum učiní za ten statek polovici Měcholup jak tyto registra zač co pořád ukazují učiní 11 308 Sch[ock] 30 gl.

Registra z roku 1628

[Registr]²³⁾ a Trhova k pro[daji]²⁴⁾ [s]²⁵⁾ tatku [Miecholupske]ho²⁶⁾ Letha panie 1628.

Letha Panie 1628. w autery den pamatnj Obraczenj swateho Pawla na wjru krzestanskau, znamenagj se registra trhowa, ode mne Apoleny Czegkowe rozene z Chudenjcz a na Niemczjczjch ku prodagj statku meho Miecholupského, tak gakz tyto registra k trhu vydana, to w sobie wjsze obsahuj a zawjragj wsse na kopj grosse a penje missenske pocztjagjcz

[fol. 2r]

Twrz we wsy Miecholupech stara.

se wssym w tez twrzj stawenym, swetnjczemj, sklepj, komoramj, marsstalj pjwniczemj, a summau se wssemj pokogemj gak spadnjmj tak wrchnjmj i s podkrowym pokladam 500 Sch[ock]

Twrz nowa.

w nowie na wapno od kamene wjstawena a czyhlami przjkryta se wssemj pokogemj w tez twrzj, sklepj, komoramj, a in summa se wssjm a wsseljgakym w tez twrzj obsazenjm stawenjm, gak spodnjmj tak wrchnjmj pokogemj pokladam 600 Sch[ock],

[fol. 2v]

Dwur popluzny

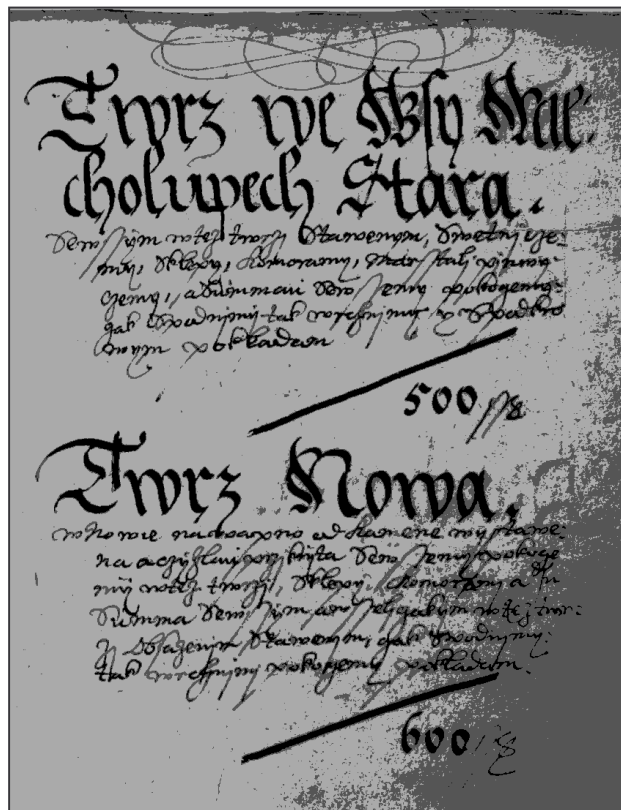
Item dwur popluzny ktemuz na wetsssim djle od kamene w nowie wjstawenj a czyhlau przjkrytj s ratagnemj dwiema marsstalemj a chljwj, stagemj, stodolamj, lochem, a summau se wssechnym a wsselygakym stawenjm w temz dworze a zawezeny obsazenym²⁷⁾ pokladam 300 Sch[ock]

Przikop okolo twrze.

zukol wukol wodau napusstenj pro dobytek welmy pohodlnj, kteryz se rybamj nasazowatj muzie, pokladam tehoz przikopu 100 Sch[ock]

Na stvrzení těchto register trhových Já, napřed psaná Apolena Čejková, rozená z Chudenic a na Němčicích, pečeť svou vlastní k těmto registrům trhovým s podpisem ruky mé jsem přitisknouti dala.

Týchž datum léta a dne napřed psaného.

Ukázka zápisu v registrech z r. 1628.

Závěr

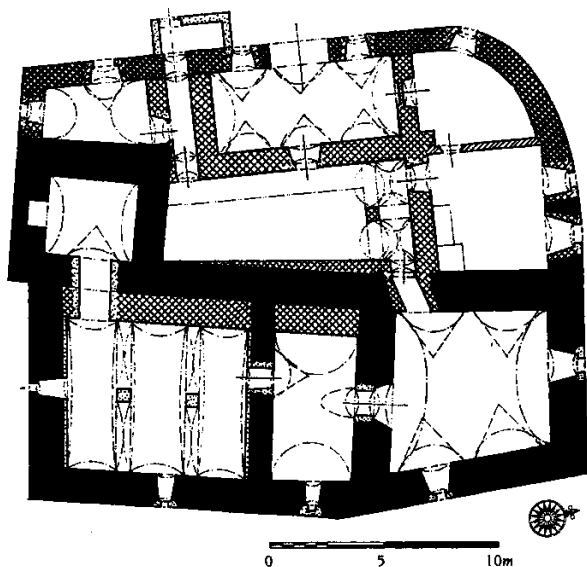
V základních pracích o panských sídlech se vyskytlo několik omylů. Jen na okraj: prvním doloženým držitelem

Měcholupská tvrz dnes.

nebyla Amcha z Měcholup,²⁸⁾ nýbrž jím byl Amcha z Měcholup – jde o staré české mužské jméno (zkratka z Ambrož nebo Amos).²⁹⁾

August Sedláček líčí dělení bratrů Sedleckých z Újezdce roku 1588 tak, že Sezema a Volf dostali po polovici tvrze, dvora a vsi Měcholup s dalším příslušenstvím, zatímco Vilém statek Makov. Sezema prodal svoji polovici Měcholup roku 1589 městu Klatovům, které ji drželo asi do roku 1640. Volf zemřel bez potomků a jeho majetek po něm dědil bratr Volf (sic! správně Vilém), který jej prodal roku 1625 Apoléně Čejkové z Chudenic, která později koupila tu polovinu, která patřila Klatovům.³⁰⁾ Encyklopedie tvrzí uvádí, že tvrz byla rozdělena mimo jiné v letech 1572-1589 a jedna její polovina pak patřila až do roku 1640 Klatovům; ke spojení došlo za Apolény Čejkové.³¹⁾

Analytický plán přízemí/suterénu tvrze Měcholupy. Černě zdivo gotické, hustě křížem šrafované pozdně gotické, řídké křížem šrafované renesanční, ostatní mladší (kresba P. Chotěbor – převzato z Encyklopedie českých tvrzí II, 2000, s. 456).

Jak bylo ukázáno, k rozdělení měcholupské tvrze došlo v roce 1588 a zde popsany první díl připadl Sezemovi nebo Volfovi Sedleckým. Jde o tzv. Starou tvrz, v níž ještě můžeme předpokládat zmíněnou roubenou komoru zateplující kamenné zdivo. Protože k prvnímu dílu připadla besídka po pravé straně mostu, je velmi pravděpodobné, že šlo o pravou (východní) část tvrze. Analytický plán ukazuje, že právě tato část měcholupské tvrze (spolu s mostní věží v čele dispozice) je tvořena gotickým zdivem.³²⁾ Znamená to také, že v té době již proběhla renesanční dostavba tvrze, při níž byly do nádvoří při západní straně tvrze, vymezeném taktéž gotickou hradbou, vestavěny další objekty – tzv. Nová tvrz, k níž připadla besídka po levé straně mostu. Stavby v levé (západní) straně tvrze jsou na analytickém plánu označeny jako renesanční.³³⁾ Mezi oběma tvrzemi, obejmutými společným příkopem, tak zůstalo velice malé nádvoří.

Popis z roku 1625 se týká tzv. Nové tvrze se stavbou zvanou „Novanka“, po levé (západní) straně areálu, popis z roku 1628 uvádí Starou i Novou tvrz; jde však již o popis velmi stručný.

Uvedené archiválie tedy přinášejí mimo jiné zásadní chronologický poznatek – dosud blíže nedatovaná renesanční přestavba měcholupské tvrze proběhla před rokem 1588. Také je možné konstatovat, že obě části tvrze byly spojeny v rukou jednoho majitele již v roce 1628. Neméně zajímavý je poznatek, že k nejstarším zmínkám o Novém hradě nad Měčínem, dosud kladených k roku 1596³⁴⁾ nebo nejspíše před rok 1581,³⁵⁾ můžeme s největší pravděpodobností připojit i zmínku z roku 1588.

Poznámky: 1) Podrobně Sedláček, A.: Hrady, zámky a tvrze Království českého IX. Praha 1893, s. 167-168. 2) Podrobně Váňová, L.: Twrz we wsi Mecholupech stara a twrz nowa. In: Sborník prací z historie a dějin umění 7. Klatovy 2013, s. 249-261. Dnes jsou archiválie uloženy ve Státním oblastním archivu v Plzni na pracovišti Klášter. 3) Transliterací „Sezemy Sedleczkého z Augezdcze a na Miecholupech“. 4) Sezema. 5) Wylýmem. 6) Transliterací „Aujezdcze“. 7) Transliterací „Krstoffowy Sedleczkym z Augezdcze“. 8) Nejisté čtení. 9) Slovo „zahradou“ škrtnuto pisatelem. 10) Nejisté čtení. 11) Slovo „druhému“ škrtnuto pisatelem. 12) Slovo „každému“ škrtnuto pisatelem. 13) Transliterací „Sezema Sedleczky z Augezdcze a na Miecholupech“. 14) Poškozený či chybějící text. 15) Jubilate = 11. května, 3. neděle po Velikonocích. 16) Transliterací „Wylýma Sedleczkého z Augezdcze“. 17) Transliterací „Miecholupech“. 18) Transliterací „Makowie“. 19) Nejisté čtení. 20) Schock = kopa míšeňských grošů. 21) Nejisté čtení. 22) Obtížně čitelné. 23) Viz pozn. č. 14. 24) Viz pozn. č. 14. 25) Viz pozn. č. 14. 26) Viz pozn. č. 14. 27) Nejisté čtení. 28) Bělohávek, M. a kol.: Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku IV. Praha 1985, s. 209. 29) Z našich časopisů. Naše řeč X/1926 č. 7. 30) Citace v pozn. 1, s. 167. 31) Kolektiv: Encyklopedie českých tvrzí II. Praha 2000, s. 455. 32) Citace v pozn. 31, s. 456. 33) Citace v pozn. 31, s. 456. 34) Citace v pozn. 1, s. 246. 35) Citace v pozn. 28, s. 208.

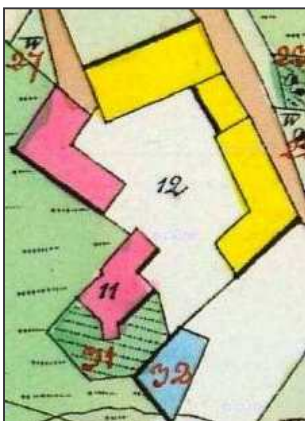
Horní Hraničná na konci 19. století

Petr Rožmberský

Nevelká ves Ober Kunreuth, později úředně Horní Kunreuth a od roku 1952 Horní Hraničná,¹⁾ 6 km jihozápadně od Chebu (okr. tentýž), byla po druhé světové válce zbavena německého obyvatelstva, aby byli po roce 1950 noví osídlenci taktéž vysídlení a ves poté srovnána se zemí.²⁾ Vznikla tu v bývalém zámku rota Pohraniční stráže. Šlo o 9. rotu 2. praporu 5. brigády.

Skládala se ze staré spodní roty a horní nové roty, postavené ve 2. polovině 80. let. Dnes je celý areál prázdný, před novou rotou je od konce 90. let psí útulek města Chebu.³⁾

Ves patřila klášteru Waldsassen, od něž ji asi ve 14. století získali svěští držitelé, převážně z řad chebského měšťanstva. Zdejší tvrz vznikla snad v 15. století za Schirndingů. Na konci uvedeného století získali ves Junckerové.⁴⁾ Ti se v roce 1563 zavázali, že bez

Horní Hraničná roku 1841.

vědomí a svolení chebské městské rady nepostaví zámek vyšší, než byla stará tvrz, ani že nepřekročí dosavadní vodní příkop a nepostoupí zámek nikomu, kdo by nevykonal přísahu městu Chebu.⁵⁾ Zřejmě šlo o zahájení renesanční přestavby tvrze na zámek.

Jeho jádro tvořila dvoupatrová pozdně gotická tvrz se dvěma nakoso postavenými nárožními rizality, v každém podlaží se třemi místnostmi s trémovými stropy. Na jihozápadní straně byl v patře arkýř na dřevěných konzolách. Při renesanční úpravě došlo k rozšíření o patrové severní křídlo se zděným přízemím s křížovými klenbami a hrázděným patrem. Severovýchodní třípatrová schodišťová věž vznikla až při barokních úpravách.⁶⁾

Roku 1735 získalo Horní Hraničnou město Cheb a v roce 1905 zřídilo v zámku dětskou ozdravovnu. Když roku 1950 převzala objekt Pohraniční stráž (tzv. stará rota), začal chátrat. V roce 1971 bylo rozhodnuto o jeho demolici, která byla v roce 1977 provedena.⁷⁾ Mezi zlikvidovanými stavbami byla i nejstarší hrázděná vozová kůlna na Chebsku z roku 1696.⁸⁾

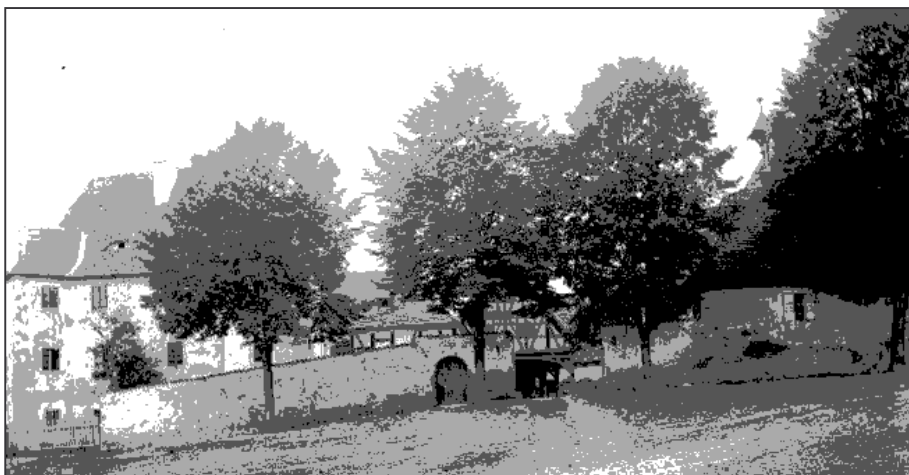
V Encyklopedii českých tvrzí je vy publikován půdorys zámku podle zaměření uloženém v archivu Památkového ústavu v Plzni s vyznačením stáří zdí podle L. Svobody. Připojena je také fotografie z doby před rokem 1929 – pohled na zámek s dvorem od jihovýchodu.⁹⁾

Půdorys zámku a dvora je dobře patrný na císařském otisku mapy stabilního katastru z roku 1841 (obr. 1). Zde je objekt na půdorysu „L“ severně za zámek zakreslen jako nespalný (zděný), ovšem na indikační skice mapy stabilního katastru jako spalný.¹⁰⁾ Tento jev byl zřejmě způsoben tím, že objekt byl hrázděný. Zámek je na jihu obklopen zahradou (31), k níž přiléhá malý rybníček (32); větší rybník byl na jihovýchod odtud na návsi.

Ve Státním okresním archivu v Chebu se dochovaly dvě série fotografií zámku v Horní Hraničné. Jedna z nich vznikla roku 1892 (některá fota 11. července) a jejím autorem byl A. John, zatímco druhá byla vyfotografována roku 1900 (některá fota 13.

Obr. 2 Horní Hraničná, pohled od jihovýchodu na zámek a dvůr (foto A. John 1892).

Obr. 3. Horní Hraničná, brána dvora (foto A. John 1892).

Obr. 4. Horní Hradičná, zámek a dvůr od jihu (foto A. John 1892).

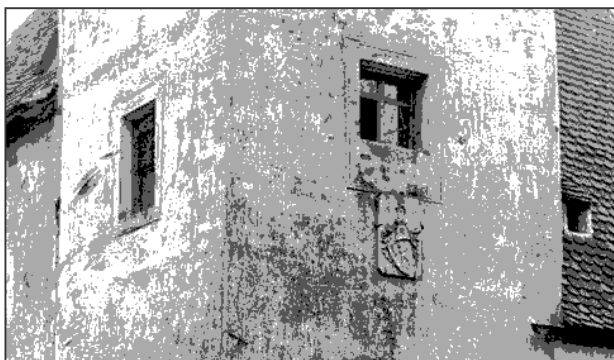
Obr. 5. Horní Hradičná, zámek od jihozápadu (foto A. John 1892).

Obr. 6. Horní Hradičná, schodišťová věž a vstup do zámku (foto A. John 1892).

září) Josefem Haberzettelem.¹¹⁾ Některé snímky jsou fotografovány téměř z jednoho místa, takže zde bude prezentován vždy jen jeden z nich.

Nejprve si prohlédneme fotografie A. Johna z roku 1892. Na obrázku č. 2 je celkový pohled od rybníka (od jihovýchodu) na zámek a dvůr. Obrázek č. 3 hledí taktéž od jihovýchodu na čelní zeď dvora, v níž zeje otvor brány; vedle něj je branka pro pěší. Na dvorské budově vpravo je vížka se zvoncem. Obrázek č. 4 se dívá na areál zámku a dvora od jihu. V popředí je plaňkové ohrazení zahrady. Obrázek č. 5 ukazuje zámek z jihozápadní strany. V popředí vidíme jižní rizalit, na jihozápadní stěně tvrze je otisk zmizelého arkýře. Obrázek č. 6 zachycuje vedle barokní schodišťové věže nikterak honosný vstup do zámku, vlastně do barokní předsíně. Teprve z ní vedl původní

Obr. 7. Horní Hradičná, detail erbu na věži (foto A. John 1892).

Obr. 8. Horní Hradičná, hrázděná vozovna (foto A. John 1892).

Obr. 9. Horní Hradičná, zámek od jihu (foto J. Haberzettl 1900).

vstup do tvrze. Také je patrné napojení renesančního severního (severovýchodního) křídla s hrázděným patrem na gotickou tvrz. U paty věže jsou složeny hřebenáče. Obrázek č. 7 ukazuje v detailu věž s erbem Junckerů z Bigato. Patrné je kvádrování nároží provedené na omítce. Na obrázku č. 8 vidíme hrázděnou vozovnu z roku 1696; v podkroví vozoven bývaly seníky. Ukončení severního (severovýchodního) křídla zámku ukazuje, že zaklenuté prostory jeho přízemí byly vlastně polosuterénem. Také vidíme zadní bránu dvora.

Následují fotografie J. Haberzettla z roku 1900, z nich byly vybrány jen dva snímky. Na obrázku č. 9 je zachycen zámek od jihu. Vidíme na něm opravený komín. Obrázek č. 10 ukazuje schodišťovou věž a severní (severovýchodní) křídlo. Povšimneme si zbytků barevného nárožního kvádrování provedeného na omítce jihovýchodní stěny tvrze před vystavěním schodišťové věže. I na zámekém křídle je opravený komín, ale také vikýře. Hřebenáče od paty věže zmizely, zato je vidíme čerstvě podmazané na

Obr. 10. Horní Hraničná, schodišťová věž a zámecké křídlo (foto J. Haberzettl 1900).

hranách střech. Fotografie dokumentují opravu střech, komínů a vikýřů mezi lety 1892 a 1900. Při srovnání

s fotografií vzniklou před rokem 1929¹²⁾ evidujeme změny na jižním dvorském stavení – zmizela věžička se zvoncem a vznikla zde štítová zeď podkroví s okny. Také na jiho-východní straně střechy vyrostl arkýř se dvěma okny.

Poznámky: **1)** Burdová, P.: Změny názvů obcí a osad v západních Čechách po roce 1945. In: *Minulostí Západočeského kraje VIII.* Plzeň 1971, s. 209-218. **2)** <http://www.muzeumcheb.cz/projekt/Chebsko/Hohra/01.ht ml> – 19. 3. 2014. **3)** <http://www.vojensko.cz/9-rps-horni-hranicna> – 19. 3. 2014. **4)** Karel, T. – Knoll, V. – Krčmář, V.: *Panská sídla západních Čech – Karlovarsko.* České Budějovice 2009, s. 58. **5)** Svoboda, L.: *Horní Hraničná.* In: *Kolektiv: Encyklopedie českých tvrzí I.* Praha 1998, s. 194. **6)** Citace v pozn. 5, s. 195. **7)** Citace v pozn. 4. **8)** <http://www.muzeumcheb.cz/projekt/Chebsko/Hohra/01.ht ml> – 19. 3. 2014. **9)** Citace v pozn. 5, s. 195. **10)** <http://archivnimapy.cuzk.cz/>. **11)** Dostupné na: <http://www.portafontium.cz/>. **12)** Citace v pozn. 5, s. 195.

Drobnosti, dodatky, opravy, informace, zajímavosti, ohlasy

Známe první laureáty Ceny Eduarda Štorcha

Robert Trnka

Česká archeologická společnost (dále jen ČAS) udělila na tradičním informačním kolokviu *Výzkumy v Čechách* dne 8. dubna 2014 poprvé ve své historii čestné ocenění, nazvané Cena Eduarda Štorcha. Ocenění je udělováno vždy za uplynulý rok a to „za zvláštní zásluhy o popularizaci archeologie a šíření povědomí o významu archeologických památek“. Výjimečně je možno udělit cenu mimo pořadí také za celoživotní dílo.

Členové ČAS se mohli od začátku projektu podílet jak na výběru názvu a výtvarné podoby samotné ceny, tak samozřejmě mohli sami navrhnout kandidáty, kteří se podle nich o popularizaci

O tom, kdo nakonec cenu dostane, hlasovali členové Hlavního výboru ČAS. Cena za konkrétní činnost v roce 2013 byla nakonec udělena Mgr. Veronice Mikešové a ocenění za celoživotní dílo obdržel in memoriam prof. PhDr. Tomáš Durdík, DrSc.

Věřím, že cena se nestane předmětem sváru a závisti. Měla by plnit spíše funkci inspirační – spouštět další a další zajímavé projekty, vedoucí k archeologické osvětě mezi veřejností, k pochopení významu a smyslu archeologie pro současnou společnost a tím snad i k lepší a účinnější ochraně archeologických památek.

Přes velký nátlak se podařilo cenu udržet jako čestnou, tedy bez finanční odměny. Oceněný dostává nerezovou plaketu a „diplom“. Plaketa ale může mít sběratelskou hodnotu, protože se jedná v daném roce vždy o jediný originál.

Petr Mikota po šedesáti letech

Petr Mikota, velmi stručně, jak je ostatně jeho zvykem, poskytl několik málo údajů ze svého životopisu, které jsem podstatně rozšířil: Narodil se 21. dubna 1954 v Plzni. Vystudoval elektrofakultu v Plzni obor kybernetika a pracoval potom 25 let ve výpočetních střediscích ve Škodovce (dokonce i jako ředitel). Tam se také seznámil s Pepíkem Milerem, prvním předsedou KASu, který ho přivedl k zájmu o hrady. Petr byl u zrodu Klubu Augusta Sedláčka a od jeho počátků pracuje ve výboru nejprve jako pokladník, knihovník a později jako technický redaktor klubem vydávaných tiskovin. V klubu vždy zajišťoval organizační a technické záležitosti. Podílel se na práci v KASem založené nadaci České hrady a o jejím nuceném zrušení si udělal živnostenské oprávnění a pokračuje ve vydávání zahájené řady publikací edice *Zapomenuté hrady*, tvrze a místa, která již dosáhla úctyhodného čísla 45 (některá čísla se dočkala již druhého aktualizovaného a rozšířeného vydání, výjimečně dokonce třetího). I když moc nevystupuje jako autor, podílí se významně na tvorbě jednotlivých čísel nejen organizačně, ale i terénním průzkumem a svými fotografiemi.

Po smrti dr. Josefa Milera se podle jeho přání angažoval v přípravě konference *Dějiny staveb*, kterou klub pořádá od roku 2000. Pořádání konferencí, organizační záležitosti těchto setkání, kam jezdí více než 100 lidí a konferenční servis (výborné koláčky) by bez Petra Mikoty nejspíše KAS nezvládl. Je nutné mu zde mockrát poděkovat. Výstupy z konference (sborník *Dějiny staveb*) pak KAS vydává prostřednictvím nakladatelství Petra Mikoty, což je znovu značně náročná práce. Opět díky. Také Hlásku, kterou držíte v ruce, sázel a zajistil její výrobu a distribuci, tak jako po už mnoho let, Petr Mikota. Díky do třetice.

Cena Eduarda Štorcha – plaketa, avers.

archeologie nebo ochranu archeologických památek nejvíce zasloužili. Za činnost v roce 2013 byli navrženi tyto kandidáti:

Tomáš Libánek za projekt *Laus archaeologiae* a realizaci výstavy „Klenoty z hlubin věků“.

Veronika Mikešová za projekt *Archeologie na dosah*.

Frederik Velinský za rozhlasový pořad *Planetarium* a facebookové stránky *Archeologie, Archeologie-Rondel*.

Na ocenění za celoživotní dílo byli nominováni Tomáš Durdík, Karel Sklenář a Jiří Svoboda.

Mimo vydávání regionální i odborné literatury a pořádání konferencí se v posledních letech živí jako průvodce turistiky a cykloturistiky a jako takový opakovaně navštěvuje různé evropské země. Turistika byla odjakživa jeho koníčkem. Vystoupil například na nejvyšší horu Kavkazu, Elbrus, vysokohorskou turistikou provozoval také ve slovenských a rumunských horách, hnedle se zabil v Alpách, jezdí na lyžích po Laponsku, na kole jezdí po Řecku, Sicílii či Sardinii, ale i v českých zemích. Od chaty u Srb sjížděl na Silvestra v kajaku Úslavu do Plzně. Mě s Milanem Novobilským „hnal“ na hrad na Nečtinském Špičáku tou nejnešchůdnější a nejstrmější cestou (skrz kamenné moře) tak, že jsme nahoře hnedle vypustili duši (především já).

Petr Mikota se v klubu většinou nepouští do odborných diskusí, a pokud něco napsal do Hlásky, jednalo se spíše o krátké texty většinou turistického charakteru. Přesto byly i pro zapřísáhlé kastelology zajímavé, tak jako jeho přednášky na schůzkách pobočky. Také například uspořádal v plzeňské vědecké knihovně výstavu Hradů v literatuře, nebo v rámci klubu organizoval, technicky zajišťoval a finančně podporoval vybudování a posléze obnovení naučné stezky F. X. France.

Volný čas věnuje práci při obnově tvrze ve Svinné. Tam se také konala oslava jeho šedesátin. Plzeňská pobočka Klubu Augusta Sedláčka mu k narozeninám předala oficiální dar: kompletní soupravu zednického náčiní i s rukavicemi (kdyby mu to nešlo se lžící a nahazoval tak jako dosud rukama) – viz foto. Od majitele tvrze obdržel za zásluhy o obnovu tvrze meč, používaný kdysi při historickém šermu, a od přátel mnoho individuálních dárků.

Přeji si, aby nám plodná spolupráce s obětavým kamarádem Petrem Mikotou vydržela nejméně „na věčné časy“, ne-li ještě déle. Aby ještě hodně dlouho prodával za nakladatelskou cenu na schůzkách plzeňské pobočky publikace svého nakladatelství, vydával sborník Dějiny staveb, Hlásku, edici Zapomenuté hrady a tvrze, odborné publikace i zajímavé turistické brožurky, i když se při vydávání většinou neřídí podnikatelským „zdravým rozumem“ a vydává bez ohledu na finanční prospěch. Měj se fajn, Petře, a moc mi nenadávej, když si občas zapálím.

Nakladatelské počiny (mimo již zmíněných): Pamětihodná místa v okolí Vrčeně (1999, V. Popp); Dobřív 675 let. Historický místopis (2000, J. Světlík); Dobrodružství za humny (2002, P.M.); Ze života ledovce (2003, P.M.). Jižní Plzeňsko, historickovlastivědný sborník Muzea jižního Plzeňska v Blovicích I-VIII (2003-2010); Panská sídla v Nečtinech a okolí (2003, V. Knoll); Zámek Hradiště (2004, P. Rožmberský); Hornobřízsko: skrývaná krása, utajená minulost (2004, R. Trnka); Rozhledna Chlum u Plzně (2004, P.M.); Archeologie zaniklých středověkých vesnic na Rokycansku I (2006, P. Vařeka a kol.); Dobřív. Historie podbrdské vesnice (2006, J. Světlík, II. vyd.); Paměti starého kriminálního (2006, J. Světlík); Cesta Vlků (2006, R. Trnka); Zaniklé vesnice jižního Plzeňska (2008, P. Rožmberský); Archeologie zaniklých

středověkých vesnic na Rokycansku II (2008, P. Vařeka a kol.); Středověká krajina na střední Úslavě I (2009, P. Vařeka – P. Rožmberský a kol.); Depoziční a postdepoziční procesy středověké keramiky na parcelách Českých Budějovic (2010, L. Čapek); Raněstředověká pohřebiště v Plzeňském kraji 1 (2011, Z. Schejbalová); Rytíři Karlové ze Svárova dědiční strážci dveří Království českého (2012, P. Rožmberský – V. Chmelfř); Český Šternberk. Stavebněhistorický vývoj hradu (2013, J. Heřman). Zábělá včera, dnes a zítra (2014, P.M. – M. Kokeš); Zábělá včera, dnes a zítra – profi edition (2014, P.M. – M. Kokeš). Smluvní podíl a práce na vydání knihy Obléhání hradu Lopaty. Rekonstrukce obléhání hradu z roku 1432-1433 (2008, M. Novobilský).

Bibliografie Petra Mikoty: P.M. – M. Novobilský – P. Rožmberský: Výprava na jih, Hláška VI/1995, s. 32; P.M.: Internet a my, Hláška VIII/1997, s. 43; P.M.: Hradologové neradí na kole, Hláška IX/1998, s. 44; P.M.: Poslední práce Pepíka Mílera, Hláška X/1999, s. 35; P. Rožmberský – M. Novobilský – P.M.: Josefa Mílera Neznámé hrady severního Plzeňska. Edice Zapomenuté hrady, tvrze a místa č. 22. Plzeň 1999; P.M.: Hrady a tajné chodby, Hláška XI/2000, s. 12; P.M.: Ze zákulisí konference Dějiny staveb 2000, Hláška XI/2000, s. 42-43; J. Čihák – P.M.: Historický vývoj Klubu Augusta Sedláčka, Konferenční Hláška 2000, s. 3-7; P.M.: Konference Dějiny staveb 2003, Hláška XIII/2002, s. 61; P.M.: Dobrodružství za humny. Plzeň 2002; P.M.: Obrazy z dějin Klubu Augusta Sedláčka, Hláška XIV/2003, s. 32; P.M.: Ze života ledovce. Plzeň 2003; P.M.: Rozhledna Chlum u Plzně. Plzeň 2004; P.M.: Přednášky a výstavy KAS, Hláška XVI/2005, s. 11; P.M.: Nuragy – pravěké sardinské tvrze, Hláška XVI/2005, s. 28-30; P.M.: Poděkování redakci, Konferenční Hláška 2006, s. 2; P.M.: Pevnosti na Korfu, Hláška XVIII/2007, s. 17-19; P.M.: Deset let Dějin staveb z pohledu organizátora, Hláška XX/2009, s. 27; P.M.: Vodovod k zámku v Kaceřově, Hláška XXI/2011, s. 14-15; P.M.: Stolec Hradů osiřel, Konferenční Hláška 2013, s. 2; P.M.: Hledáme nové autory, Konferenční Hláška 2013, s. 3; P.M.: Jiří Světlík devadesátiletý, Hláška XXV/2014, s. 29; P.M. – M. Kokeš: Zábělá včera, dnes a zítra. Plzeň 2014; P.M. – M. Kokeš: Zábělá včera, dnes a zítra – profi edition. Plzeň 2014. Drobné informace v Hlásce v rubrikách Z hradů, zámků a tvrzí a Už jste četli: 1997 s. 12, 1998 s. 46, 1999 s. 15, 2001 s. 47, 2002, s. 6, 2004 s. 51, 2005 s. 31, 2009 s. 29, 46, 2012 s. 30, 2013 s. 46, 61. Petr Mikota také napsal řadu reportáží z cest, které najdete na www.loudatour.cz a některé i v tištěné podobě.

Petr Rožmberský

Nové Hradý – Boží dům

Vlastislav Svoboda

V Nových Hradech (obec Mokrá Lhota, okr. Ústí n. Orlicí) se nachází jednak nádherný rokokový zámek, ale v sousedství na hradním vrchu i zbytky tzv. Starého hradu. V publikaci panů T. Durdíka a V. Sušického „Zříceniny hradů, tvrzí a zámků“, vydané v roce 2012, je hrad nazýván Nové Hradý-Boží dům. Na webu „hrady.cz“ jsou uvedeny základní informace: Hrad byl vystavěn až po polovině 15. století, obyvatelný byl ještě v roce 1750. Později byl pod hradem vybudován zmíněný zámek, na jehož výstavbu byly rozebrány téměř všechny hradní objekty. Hrad měl podobu

Nové Hradý – obvodová hradba (foto V. Svoboda 2014).

Nové Hrady – stav hradního vrchu (foto V. Svoboda 2014).

protáhlého pětiúhelníka a byl obklopen mohutným zemním opevněním a hradbou se zaoblenými rohy, z níž se dochoval cca 20 metrů dlouhý úsek (viz foto). Jádru hradu se dochovalo jen ve valovitých útvech.

Rád bych tímto upřesnil informace, které jsou uváděny ve výše uvedené publikaci a webu „hrady.cz“, týkající se stavu „zarostlosti“, který byl značný. Po návštěvě hradu 7. 3. 2014 sděluji, že plocha hradu na vrcholu kopce je prokácena, zbavena křovin, náletové zeleně a nevhodně rostoucích stromů. Současně je celý areál i vyčištěn, takže zbytky hradu (obvodové zdi i jádro), k nimž se bylo nutno dříve doslova prokousávat, jsou nyní velmi dobře a nadno přístupné. Stejně tak je vyčištěn i celý hradní vrch, který je nově oplocen, neboť je součástí obory jelení zvěře (viz foto).

Dále je třeba upřesnit info z výše uvedené publikace, týkající se přístupu na hrad. Na hrad se skutečně, jak uvádí publikace pánu Durdíka a Sušického, dostaneme po křížové cestě (má celkem 13 zastavení), která vede zespodu od kostela na vrchol hradního vrchu až téměř k hradu. Ale pozor, vstup na křížovou cestu není od kostela (přes silnici je v novém oplocení zamčená branka), nýbrž přes boční zámeckou zahradu (zámecké zahrady jsou otevřeny denně a celoročně), kterou dojdeme k velké otevřené bráně, za níž cca po padesáti metrech narazíme na již zmíněnou křížovou cestu, zčásti již opravenou, která nás dovede pohodlně na hrad. Takže návštěvníci zámku mohou nyní i v turistické sezoně bez obav, že budou hrad hledat přes vzrostlé křoviny a koprivy, navštívit křížovou cestu i hrad. Pro ty, kteří dávají přednost zkoumání hradů, je ovšem ideálnější období bez sněhu a listů. Protože je zřícenina součástí jelení obory, je třeba se chovat tiše. Smí se sem jen pěšky a bez psů.

Zdeněk Procházka – 60

Před deseti lety jsem se na stránkách Hlášky pokusil vypovědět neumělými slovy o Zdeňkovi. A protože kupodivu po deseti letech se životní jubilea opět dostávají ke slovu, sedím znovu před klávesnicí se snahou napsat pokračování, pokračování o životním běhu kamaráda, nyní již šedesátníka, dědečka a medailemi ověšené celebrity.

Základní životopisné údaje obsahuje již výše uvedený článek a budu tedy šetřit cenným místem na stále méně dotovaných stránkách klubového zpravodaje. Pro ty, kdo nemají starší Hlášky, ani internet (kde na stránkách Klubu Augusta Sedláčka starší Hlášky najdou), jen uvedu, že Zdeněk Procházka je nakladatel, historik, publicista, fotograf a milovník hradů a krajiny při česko-bavorské hranici. Narodil se 7. 6. 1954 v Plzni, vystudoval obor reprodukční grafik, poté pracoval v tiskárnách a v propagaci. V roce 1991 založil rodinné Nakladatelství Českého lesa, je zakládajícím členem Klubu Augusta Sedláčka.

Poslední desetiletí Zdeňkova života rozhodně není obrazem obratu v jeho nazírání na priority, badatelství a radosti vešdejší. Řekl bych, že spíše naopak a že spíše poněkud přitvrdilo. Vydané knihy jsou větší a těžší, výzkumy jsou rozsáhlejší, životní zkušenosti zásadnější, ocenění bohatší a také útoky bohužel důraznější.

Začnu tedy od poslední položky, která má tragikomický nádech. Souvisí se Zdeňkovým angažmá v mnohých archeologic-

kých projektech, které zřejmě zejména z nedostatku informací bývají občas trnem v oku některých archeologických institucí. Kopat či nekopat je podobná fatální otázka jako hamletovské být či nebýt a ani trochu se nechci pouštět do jejího řešení. Nicméně s důsledky takto kladené otázky bývá Zdeněk konfrontován. Jak znám některé souvislosti, obvykle podle úsloví o slepci a houslích. Zřejmě nejpozoruhodnějším vyústěním těchto konfrontací je poslední kauza, ve které je žalobcem Národní památkový ústav v Plzni. Na půdě krajského úřadu byl v jejím důsledku řešen „neoprávněný záchraný výzkum“ v lokalitě kostel sv. Bartoloměje v Pořejově, kterého se měl Zdeněk dopustit. O tom, že ve skutečnosti na poslední chvíli dokumentoval zásah, který proběhl bez povšimnutí příslušných archeologických institucí ví bohužel málokdo...

Tak raději k těm oceněním, kterých se v posledních letech v přímé úměře k přibývajícím šedinám urodilo bohatě. Například v roce 2007 obdržel cenu syndikátu novinářů České republiky Pro Bohemia, o. s. v kategorii tisk, v roce 2008 v Schönsee od Bavaria Bohemia cenu Brückenbauer – Stavitel mostů nebo v roce 2010 ocenění od přátel Českého lesa, které mu bylo předáno u příležitosti znovuoživení pomníku Jiřího, hraběte Stadionu. V roce 2010 získal v Eschlkam cenu Waldschmidta za rozvoj česko-bavorského regionu a v roce 2014 byla jeho práce pro Domažlice a Domažlicko oceněna vyznamenáním, které mu bylo předáno na Městském úřadě v Domažlicích. Zdeněk také vystupuje v rozhlasu a televizi je spoluautorem scénářů výstav, přednáší na sympozii a při dalších příležitostech.

Zdeněk stačil mezi psaním knih a přebíráním vyznamenání také stále vydatně pracovat v terénu. Byly to nejen oblíbené výzkumy hradů, vzhledem k výše uvedenému nutno zdůraznit, že pod řádným odborným vedením: V letech 2000-2005 výzkum s Tomášem Durdíkem a Petrem Kauskem Nového Herštejna a následně v letech 2006-2007 Starého Herštejna, který byl poté dále upravován jako vyhlídkové místo. V roce 2012 probíhal výzkum Švamberka a společně s Pavlem Břicháčkem i archeologický výzkum kaple tamtéž.

Kromě hradů si Zdeněk všiml i svých dalších starých lásek, kostelů a zaniklých pohraničních sídel. Roku 2011 bylo odhaleno torzo kostela sv. Jiří v Grafenriedu a jeho pozůstatky stavebně zajištěny. V lokalitě se stále pracuje a bude zřejmě aspirovat na archeologický skanzen. O dokumentaci pozůstatků kostela sv. Bartoloměje v Pořejově, které byly narušeny lžící bagru, již byla řeč.

Zdeňkova další stará láska, tvrz ve Lštění, byla během těchto let kompletně opravena a v roce 2010 doplněna o transferovaný roubený špýchar ze vsi Kbelnice, který by byl jinak zbořen.

Ještě je třeba zmínit se o nových láskách jubilantových. Jsou jimi mimo jiné zaniklé lesní sklárny, místa, kde srdce romantikovo plesá. Pěčí Zdeňka tak byla v roce 2009 odhalena sklárna v Křížové Huti, jedna ze sklářských pecí byla poté překryta střechou a lokalita opatřena turistickými tabulemi s informacemi o sklárně. V loňském roce byla vyčištěna Arnoštova leštírna nedaleko Staré Knížecí Huti s unikátním leštírenským strojem (viz foto). Tato zajímavá lokalita se stane součástí naučné sklářské stezky, která se v současné době připravuje.

Kmetický věk přináší i zcela nové krásné lásky. V roce 2009 se Zdeňkovi narodila první vnučka Aneta a v roce 2013 druhá vnučka Sára. Oslava v den tohoto narození přinesla nevábnou zkušenost s ošetřením na JIP, ovšem zdravý kořínek se opět prosadil. Z nemocnice Zdeněk odcházel po svých s pouhým varováním směřovaným k řádné životosprávě. Informace o dalších láskách sdělí jistě Zdeněk vážným zájemcům osobně.

K první položce se čtenář vše podstatné dozví v navazujícím impozantním soupisu publikací. Jen bych se rád v dané souvislosti podělil o poněkud kacířskou myšlenku, zda by nebylo smyslupnější některé k tomu určené instituce nahradit jedním Procházkou. Bohužel a naštěstí není Procházků (ač se jedná o jedno z nejčastějších českých příjmení), tedy takových Procházků, mnoho. Mně a nejen mně ostatně bohatě stačí ten jeden. A s těmito slovy končím svůj příspěvek a přeji Zdeňkovi mnoho sil do další desítky.

Nakladatelské počiny za posledních 10 let: 2004: Kronika česko-bavorské hranice IV (J. Jánský); Kronika česko-bavorské hranice V (J. Jánský); Na stezkách krále Šumavy (J. Jiráček); Zničené kostely (L. Krčmář – Z.P. – J. Soukup); Zmizelé Sudety (Kolektiv, 3. a 4. vyd.); Finsko-český a česko-finský přírodovědný slovník (V. Chvátal); Černíkov 1379-2004 (V. Steinbachová); Sborník Muzea Českého lesa v Tachově 2004. **2005:** Milavče 1302–2005 (Z.P.); Úsilov 1379-2005 (Z.P.); Hostouň – Waldthurn (Z.P. a kol.); 50 let Chodských slavností (Kolektiv); Letci RAF (V. Laštovka); Domažlicko – Image prospekt (Z.P.); Bavor v rohu aneb kronika hradu Pajrek (I. Vyhnalová); Zmizelé Sudety (Kolektiv, 5. a 6. vyd.); Zničené kostely (L. Krčmář – Z.P. – J. Soukup, 2. vyd.); Na stezkách krále Šumavy (J. Jiráček, 2. vyd.); Georg Böhm – život a dílo lidového kameníka (Z.P.). **2006:** Konstantinovy Lázně, Bezdruzice a okolí, historicko-turistický průvodce č. 10 (Z.P., 2. vyd.); Bezdruzice (Z.P.); Zámek Bezdruzice (Z.P. – J. Kessler); Kraslická kronika (V. Kotěšovec); Domažlice ve starých vedutách, fotografiích a pohlednicích (Z.P., 2. vyd. 2008), Paměti hraběnky Mícu Coudenhove-Kalergi (L. Váňová); Znovuobjevené Krušnohoří. (P. Mikšíček); Páni ze Švamberka, pětisetletá sága rodu s erbem labutě (J. Jánský); Zmizelé Sudety (Antikomplex a kol.); Proměny sudetské krajiny (Antikomplex a kol.); Sudetské osudy (Antikomplex); Obrazy z dějin českého zvonářství (T. Chvátal – L. Krčmář); Kaple a kapličky na Domažlicku a Horšovskotýnsku (Z.P.); Chodské sonety (J. Abraham); **2007:** Tachov město, historicko-turistický průvodce č. 8 (Z.P.); Lštění, proměny jednoho sídla aneb jak se státi zemánkem (Z.P., 2. vyd. 2013); Královský hvozď na Šumavě před třicetiletou válkou (V. Holý); Mezholezy (Z.P.); Radonice (Z.P.). **2008:** Theologie und Politik am Beginn der Neuzeit: Bayern und Böhmen (H. Schinzel); Židovské památky Tachovska, Plánska a Střibrska (J. Fiedler – V. F. Chvátal); Brnířov 500 let obce (M. Zemanová); Nová Ves 1508-2008 (Z.P.); Parky a aleje města Tachova (M. Mirtlová – P. Řepa); Putování po zaniklých místech Českého lesa (Z.P., 3. vyd.); Příběhy vepsané do kamene (Z.P.); Kaple a kapličky na Tachovsku a Střibrsku (Z.P.). **2009:** Svěťce u Tachova v proměnách staletí (Z.P.); Sklářství v Českém lesu na Domažlicku a Tachovsku (Z.P.); Příběhy vepsané do kamene aneb putování za drobnými kamennými památkami Domažlicka a Tachovska II (Z.P.); Pět plzeňských řek (J. Janda – L. Krčmář); Bezdruzice, 55 let od povýšení na městečko, minulost ve svědectví dokumentů (M. Novotná); Hroznatovci a páni z Gutštejna (J. Jánský); Chodský Újezd (M. Novotná); Sborník muzea Tachov 2009; **2010:** Co odnesl čas 1 – Domažlicko, Chodsko a Kdyňsko na nejstarších fotografiích (Z.P.); Domažlické

mlýny, mlynáři a mlýnská strouha (Z.P.); Cebiv (Z.P.); Tachovské historiky (F. Kohner); Po stopách plzeňské spravedlnosti, historie a topografie hrdelního soudnictví (P. Sokol – J. Hajšman); Jivjany (J. Čechura), **2011:** Co odnesl čas 2 – Horšovskotýnsko a Český les na nejstarších fotografiích (Z.P.); Putování po zaniklých místech Českého lesa II. Tachovsko (Z.P.); Manka Římanka (M. Bílková); Příběhy telických náhrobků (V. F. Chvátal); Sborník tachovského muzea 2011; **2012:** Co odnesl čas 3 – Střibsko a Plánsko na nejstarších fotografiích (Z.P.); Židovské památky Domažlicka a oršovskotýnska (J. Fiedler – V. F. Chvátal); Kladubský klášter v pověstech, legendách a vyprávěních (J. Čechura); Chodská pivovarská chasa aneb pivovary a pivovárky okresu Domažlice (J. Jiráček); Myslivecké povídky (J. Kotyza); Lísková (M. Angelová); **2013:** Co odnesl čas 4 – Tachovsko a Český les na nejstarších fotografiích (Z.P.); Recepty ze zámeckých kuchyní (Z.P. – J. Nejdle); Chodsko historické a současné (J. Nejdle – Z.P.); Dobrohostové z Ronšperka a na Poběžovicích, rod erbu berana (J. Jánský); Typy německých, českých a polských synagog od XI. do počátku XIX. století (A. Grotte); Kámen, svědectví hlavního aktéra akce Falešné hranice u Všerub na Domažlicku (V. Janděčková); Mlýny v Kladrubech a jejich okolí (J. Čechura – Z.P.); A. Schnabl: Kniha paměťhodných příhod královského města Domažlic 1631-1859 (ed. J. Vogeltanz); Sborník muzea v Tachově 2013; **2014:** Poustevníci, poustevny a pouště v Plzeňském kraji (P. Rožmberský – L. Krčmář); Všeruby a Všerubsko 1570-2014 (Z.P.). Knihy nakladatelství Českého lesa v Domažlicích mají většinou pěknou pevnou vazbu a jsou na kvalitním papíře. Zdeněk dále vydal množství pohlednic, skládaček, kalendářů a map. Hodně jeho publikací má česko-německý text.

Bibliografie Zdeňka Procházků za posledních 10 let: Z.P.: Hrad Rýzmbek. Edice Zapomenuté hrady, tvrze a místa č. 32. Plzeň 2004; Z.P. a kol.: Plzeňský kraj – průvodce po České republice. Praha 2004; Z.P.: Hrad Prostiboř. Castellologica bohemia 9. Praha 2004, s. 79-124; L. Krčmář – Z.P. – J. Soukup: Zničené kostely. Domažlice 2004 (2. vyd. 2005); Z.P.: Milavče 1302–2005. Domažlice 2005; Z.P.: Úsilov 1379-2005. Domažlice 2005; Z.P. a kol.: Hostouň – Waldthurn. Domažlice 2005; Z.P.: Georg Böhm – život a dílo lidového kameníka. Domažlice 2005; Z.P.: 5 kapitol knihy Český les – příroda, historie, život. Praha 2005; Z.P.: Tvrz v Puclicích – archeologický a stavebně historický průzkum 2000-2001, Minulostí západě českého kraje XL/2005, s. 7-53; Z.P.: Konstantinovy Lázně, Bezdruzice a okolí, historicko-turistický průvodce č. 10. Domažlice 2006; Z.P.: Bezdruzice. Domažlice 2006; Z.P. – J. Kessler: Zámek Bezdruzice. Domažlice 2006; Z.P.: Domažlice ve starých vedutách, fotografiích a pohlednicích. Domažlice 2006 (2. vyd. 2008); Z.P.: Kaple a kapličky na Domažlicku a oršovskotýnsku. Domažlice 2006; Z.P.: Kaple a kapličky v okresu Domažlice, Dějiny staveb 2006. Plzeň 2006, s. 49-60; Z.P.: několik kapitol v: Proměny sudetské krajiny. Domažlice 2006; Z.P.: Hrad na Velkém Blaníku – nová lokalizace, Hláska XVII/2006, s. 49-50; Z.P.: Výzkum hradu Starého Herštejna 2006, Český les – příroda a historie“ č. 1/2006, s. 10-13; Z.P.: Tachov město, historicko-turistický průvodce č. 8. Domažlice 2007; Z. P.: Lštění, proměny jednoho sídla aneb jak se státi zemánkem. Domažlice 2007; Z.P.: Mezholezy. Domažlice 2007; Z.P.: Radonice. Domažlice 2007; Z.P.: Kostel Narození sv. Jana Křtitele v Kostelci, Dějiny staveb 2007. Plzeň 2007, s. 136-146; Z.P.: Nová Ves 1508-2008. Domažlice 2008; Z.P.: Putování po zaniklých místech Českého lesa. Domažlice 2008, 3. vyd.; Z.P.: Příběhy vepsané do kamene. Domažlice 2008; Z.P.: Kaple a kapličky na Tachovsku a Střibrsku. Domažlice 2008; Z.P.: Engelmühle a Rosenmühle, osudy dvou mlýnů z Českého lesa. Dějiny staveb 2008. Plzeň 2008, s. 207-212; L. Foster – Z.P.: Tvrz ve Lštění, archeologický výzkum 2003-2005. Castellologica bohemia 11. Praha 2008, str. 395-418; Z.P.: Tvrz ve Lštění – 5 let výzkumů a rekonstrukcí (2002–2006); Castellologica bohemia 11. Praha 2008, s. 367-388; Z.P.: Svěťce u Tachova v proměnách staletí. Domažlice 2009; Z.P.: Sklářství v Českém lese na Domažlicku a Tachovsku. Domažlice 2009; Z.P.: Příběhy

vepsané do kamene aneb putování za drobnými kamennými památkami Domažlicka a Tachovska II. Domažlice 2009; Z.P.: Co odnesl čas 1 – Domažlicko, Chodsko a Kdyňsko na nejstarších fotografiích. Domažlice 2010; Z.P.: Domažlické mlýny, mlynáři a mlýnská strouha. Domažlice 2010; Z.P.: Cebiv. Domažlice 2010; Z.P.: Hrad Švamberk-Krasíkov, kapitoly z dějin a stavební historie významného západočeského hradu. Castellologica bohemia 12. Praha 2010, s. 151-191; Z.P.: Švamberk a Třebel, dvě neznámá vyobrazení západočeských hradů z roku 1786. Dějiny staveb 2009. Plzeň 2010, s. 65-68; J. Anderle – Z.P.: Dějiny a stavební vývoj kaple a hrobky na hradě Švamberku-Krasíkově. Castellologica bohemia 12. Praha 2010, str. 193-236; Z.P.: Co odnesl čas 2 – Horšovskotýnsko a Český les na nejstarších fotografiích. Domažlice 2011; Z.P.: Putování po zaniklých místech Českého lesa II. Tachovsko. Domažlice 2011; Z.P.: Nejmladší bergfrit ve střední Evropě. Dějiny staveb 2011. Plzeň 2011, s. 78-90; Z.P.: Co odnesl čas 3 – Stříbrsko a Plánsko na nejstarších fotografiích. Domažlice 2012; Z.P.: Co odnesl čas 4 – Tachovsko a Český les na nejstarších fotografiích. Domažlice 2013; Z.P. – J. Nejd: Recepty ze zámeckých kuchyní. Domažlice 2013; J. Nejd – Z.P.: Chodsko historické a současné. Domažlice 2013; J. Čechura – Z.P.: Mlýny v Kladruších a jejich okolí. Domažlice 2013; J. Anderle – Z.P.: Bývalý život dnešních sakristií kostelů v Nezdicích a v Blížejově. Dějiny staveb 2012. Plzeň 2013, s. 262-269; Z.P.: Kostel sv. Jiří v Lučině (Grafenriedu) – výzkum 2011. Dějiny staveb 2013. Plzeň 2013, s. 55-64; Z.P.: Všeruby a Všerubsko 1570-2014. Domažlice 2014.

Tomáš Karel

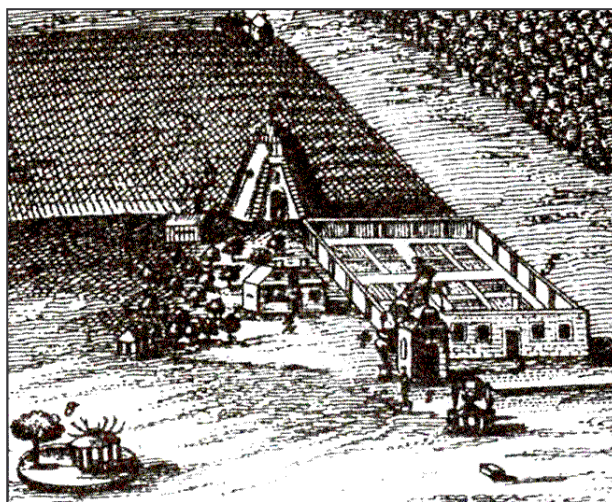
Sporckovská výzdoba zámku Bon Repos

Lukáš Vytačil

Nevelká stavba zámku Bon Repos se rozkládá na vrchu mezi Lysou nad Labem a Benátkami nad Jizerou. V roce 1715 jej od hraběte Arnošta Jaroslava ze Schützen zakoupil František Antonín Sporck. Sám název vrchu Ptačí hůrka i nedaleké vsi Čihadla prozrazuje, že se jednalo o místo, vhodné k chytání ptactva, a čížba patřila spolu s lovem ke Sporckovým zálibám. Nový majitel se poměrně brzy rozhodl místo zvelebit a nechal zde postavit kaple sv. Jeronýma a sv. Šimona Stylity, poustevnu, dům pro kněze a „Maison de Bon Repos“, neboli Dům dobrého oddechu. Celkovou kompozici doplňovaly také sochy, vytvořené v dílně Matyáše Bernarda Brauna. Kaple byla vysvěcena 30. září 1718¹⁾, u ostatních staveb nejsou přesnější data známa. Vedle Sporckova pražského paláce, lázní Kuks a zámku v Lysé nad Labem byl Bon Repos jedním z míst, kam hrabě často záježděl se svými hosty. Po Sporckově smrti celý areál připojil hrabě Ignác Zikmund z Klenové zpět k panství Benátky a nevyužívaný zámek chátral. Nebýt toho, že jej roku 1768 v dražbě koupil pražský arcibiskup, hrabě Antonín Petr Příchovský, nejspíš by Bon Repos zanikl, jako tomu bylo v případě mnoha jiných staveb v okolí Lysé a Kuksu.²⁾

Arcibiskup nechal celý areál zásadně přestavět zřejmě pod vedením architekta Jana Josefa Wircha, jenž pro něj navrhl také podobu Arcibiskupského paláce v Praze.³⁾ Hrabě Příchovský byl velkým ctitelem umění a zámek nechal vyzdobit freskami, jejichž autorem patrně byl pozdně barokní malř Jan Václav Spitzer.⁴⁾ Sochy Braunových trpaslíků byly převezeny do Benátek nad Jizerou. Od 19. století zámek několikrát změnil majitele, kterými byli Thun-Hohensteinové, Hospodářská úvěrní banka v Praze, vídeňská Länderbank, Kinští a po roce 1945 československá armáda. Dnes je zámek v soukromých rukou a jeho prostory jsou využívány pro společenské události i prohlídky.

Původní výmalba měla pro Sporckovy projekty typický přesah od výtvarného umění, plného symboliky, po básnictví a hudbu. Hudbě na jeho dvoře se věnoval Stanislav Bohadlo ve své knize Sporckovské „arie“,⁵⁾ který při svém výzkumu poukázal i na Bon Repos. Touto zmínkou je zpráva o vysvěcení kaple sv. Jeronýma, která byla vyzdobena „nejvybranějšími a nejpoučenejšími rozhovory a verši o pomíjivosti lidského života a smrti“.⁶⁾ Hudbu při této příležitosti řídil hofmistr a kapelník Tobiáš Antonín Seeman. Další texty, tzv. Litis abusus, které narážely na

Bon Repos – stav roku 1720 (převzato z díla cit. v pozn. 5).

nekalé právnícké praktiky, byly v osmi polích jídelny. Jiné se pak nacházely na nádvoří někdejšího domu kněze. Tyto veršované texty byly součástí celé řady Sporckových počínů od zámeckých a sakrálních staveb, přes sochařská díla až po rytiny a tisky obecně. V okruhu hraběcího dvora se ustálil okruh nářevů, které byly ve shodě s modely veršů, které tak bylo možné číst i zpívat.

Při celkové rekonstrukci v letech 2005 – 2008 byly v interiérech jižního křídla starého zámku objeveny původní fresky z první stavební fáze, zakryté novější pozdně barokní výmalbou, přičemž byla zbořena také dělící příčka z přestavby a vnitřní prostor získal své původní členění. V tematické malbě „Hostina bohatcova“ je vyobrazen odháněný Lazar, což byla zřejmě připomínka na uvěznění a dlouhou soudní při hraběte Sporcka. Ačkoliv z původní podoby Bon Reposu se dodnes nedochovalo mnoho, samotná existence místa s dochovanými freskami a Braunovou sochou Máří Magdaleny (dvě další jsou uloženy v Národní galerii), či melodie tzv. Bonreposké arie, jsou trvalou připomínkou mimořádné Sporckovy činnosti a jeho „gesamtkunstwerku“.

Poznámky: 1) Historie Bon Reposu je zpracována např. v dílech: Anděl, R. a kol.: Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku III, Severní Čechy. Praha 1984, s. 49, nebo Vlček, P.: Ilustrovaná encyklopedie českých zámků. Praha 2001, s. 174-175. 2) Preiss, P.: Boje s dvouhlavou saní. Praha 1981, s. 198. 3) Tento názor uvádí Vlček, P.: Ilustrovaná encyklopedie českých zámků. Praha 2001, s. 174. 4) Anděl, R. a kol.: Hrady, zámky a tvrze III. Praha, s. 49. 5) Bohadlo, S.: Sporckovské arie jako obecná nota z Bon Repos a lázní Kuks. Ústí nad Orlicí 2012. 6) Citace v pozn. 5, s. 32.

Už jste četli...?

Dějiny staveb 2013. Sborník příspěvků z konference Dějiny staveb 2013. Plzeň 2013. Vydal Klub Augusta Sedláčka. A4, 314 stran, černobílá vyobrazení, cena 250 Kč (+ balné a poštovné). Objednat možno u nakladatelství Petr Mikota, U Bachmače 10, 326 00 Plzeň – pmikota@post.cz. Z obsahu: P. Rožmberský: Habitatio besuchknechta ve Strašicích, s. 5-11 (dotýká se tamního hradu); D. Novotná: Zánik a nové využití fortifikace zámku v Mikulově, s. 29-36; L. Krčmář: Ikonografický pramen k poznání městského opevnění u dominikánského kláštera v Plzni, s. 48-54; V. Peksa: Gotický portál sýpky v Oplotech, s. 79-82 (dotýká se tamní tvrze); Z. Gersdorfová – P. Rožmberský: Kostely na Vrabíně-Křížovém vrchu, s. 113-119 (dotýká se tamního předpokládaného hradu); J. Varhaník: Trezory v hradní věži. K stavebním dějinám strakonického hradu, s. 120-126; J. Slavík: Velká věž náhodského zámku, s. 141-150; R. Vrla: Nové poznatky o stavební podobě kroměřížského hradu na konci středověku, s. 151-160; A. Rákosníková: Sýpka a sladovna hospodářského dvora ve Starém Kníně, s. 197-208 (dotýká se tamní tvrze); L. Zeman – J. Klsák – J.

Trajler: Vřídlovec jako specifický stavební materiál, s. 243-251 (dotýká se hradů Karlovy Vary, Ostrov, Loket, Hauenstein, Hartenberg, tvrzí Dalovice, Přemilovice); T. Karel – L. Zeman: Grotta – lázeň v zámecké zahradě ve Valči, s. 263-272; J. Štětina: Příspěvek k poznání stavebního vývoje tvrze v Kurovicích v 15. století, s. 281-287.

Koscelník, P.: **Využití lidarových dat v archeologii konfliktu středověku: obléhací práce z 15. století.** In: Gojda, M. – John, J. a kol.: Archeologie a letecké skenování krajiny. Plzeň 2013, s. 190-199. Vydala Katedra archeologie Filozofické fakulty Západočeské univerzity. Příspěvek pojednává o zkoumání obléhacích táborů a palebných postaveních obléhatelů u **Nového Hradu u Kunratic**, u hradu **Kostelec n. Sázkou** a hradu **Lopata** pomocí nejmodernějších metod.

P. Rožmberský

Z hradů, zámků a tvrzí...

V **Soběslavi** (okr. Tábor) byly postupně opraveny městské hradby s baštami a strážní věž Hláška, která je součástí soběslavského rožmberského hradu. Také ten vstal z popela a roku 2010 byly dokončeny jeho opravy. Do obvodového zdíva paláce soběslavského hradu byl dle návrhu architekta J. Kročáka zasazen skleněný skelet, v němž byla umístěna městská knihovna; tím získal objekt nové využití. Palác navenek zůstal hradním palácem, pouze vstupní průčelí je pojednáno moderně (Konvička, Z.: Konverze gotického hradu. PROPAMÁTKY III/2014 č. 1, vydává Institut pro památky a kulturu, o. p. s.).

P. Rožmberský

V červnu 2014 byla na zámku **Jezeří** (okr. Most) otevřena expozice Hrad z jezera aneb Pyšná sídla mocných na Mostecku.

P. Mikota

Adršpach (okr. Náchod): obec Adršpach získala budovu zámku a v průběhu 1. poloviny roku 2014 jej upravila a zpřístupnila veřejnosti s expozicí horolezeckého muzea.

Náchod – na zámecké věži probíhá delší čas připravovaná sanace krovu a výměna krytiny. Součástí prací bylo i sejmutí hrotnice s makovicí. V ní se nacházelo pouzdro s dokumenty, vložené v roce 1950. Po otevření v něm byly nalezeny kromě očekávaných materiálů zmíněných v opise pamětního zápisu z r. 1950 i svaté obrázky a dva lístky s magickými kresbami (pentagram a hexagram s písmeny). Nescházely ani samostatný vzkaz od tehdejších tesařů. Dokumenty budou vloženy zpět a doplněny zprávou o nynější situaci.

Libčany (okr. Hradec Králové) – při návštěvě tvrzíště v rámci výletu Společnosti přátel starožitností bylo zjištěno jeho čerstvé narušení, provedené v rámci čištění rybníka.

J. Slavík

Zprávy z klubu

Rada

Kontaktní adresa: KAS, Kopeckého sady 2, 301 36 Plzeň. Tel. 604261000, e-mail: rozember@kar.zcu.cz. Internetové stránky: http://www.klub_augusta_sedlacka.cz.

Na červnové schůzi Rady KASu byli potvrzeni ve funkcích předseda Ing. Jan Anderle, tajemník Petr Rožmberský, pokladník Ivan Štrunc a kontrolor účtů J. Světlík. Byly určeny osoby s pravomocí jednat jménem KASu o dotacích. Uspořádá se konference Dějiny staveb 2015 a vydá se sborník z konference Dějiny staveb 2014, i když se nepodařilo kvůli nesplnitelným podmínkám získat dotaci na něj od Plzeňského kraje. Desátek zůstává na stejné výši, ale protože se podařilo získat dotaci na **Hlášku**, je možné **snížit její cenu ze současných 80 Kč na 60 Kč** ročního předplatného. Hlasování o tomto problému bylo těsné, ale nakonec vyznělo takto.

Redakce děkuje všem, kteří zaslali do Hlášky články nebo jen drobné informace a očekává další. Členové klubu mají příští ročník zdarma. Do Hlášky však stále více přispívají také nečlenové klubu (což je tak trochu pro členy ostuda), na něž se

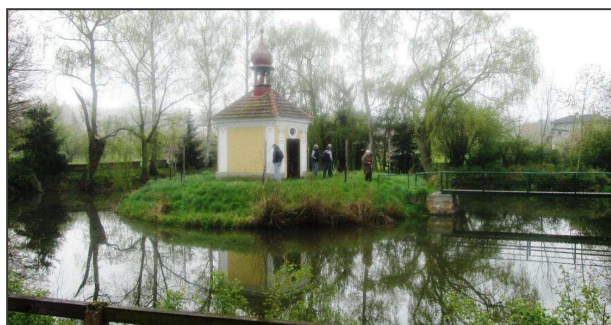
tato výhoda nevztahuje. Možná by se měli nad členstvím zamyslet...

Pobočka Plzeň

Kontaktní adresa: KAS, Kopeckého sady 2, 301 36 Plzeň. Tel. 604261000, e-mail: rozember@kar.zcu.cz.

V dubnu přednášel J. Anderle o hradě Ebermannsdorfu s nejstarším osmibokým bergfitem v Bavorsku, v květnu L. Krčmář o poustevnících v Plzni a okolí Plzně a v červnu T. Karel o opevnění Jáchymova, Krupky a dalších horních měst. Tato poslední přednáška se odehrála a další schůzky budou v **ACW Saloon, Kollárova 18, Military klub v suterénu** (viz dále).

Jarní autovycházce na Dobříšsko přálo počasí – bylo slunečno, i když den předtím a den poté pršelo. V 6 autech a na motocyklu jelo 23 lidí a pes. První zastávka byla ještě na Hořovicu – tvrzíště v Tihavě (ostrůvek v rybníku s kapličkou) je upravené a přístupné lávkou. V Jincích byl rozsáhlý zámek využíván posléze jako pivovar; nemá využití, ačkoli má částečně nové střechy. Také jsme obhlédli dochovanou starou vysokou pec Barboru. Následoval velký zámek Hluboš s velkým parkem, obojí je nepřístupné a zanedbané – do areálu jsme pronikli v místě zřícené ohradní zdi (první letní sídlo T. G. M., na prodej za 12 milionů). Zámek je spojen nízkým křídlem s opravenou zámecká kaplí a součástí areálu je ještě další opravená obdélná patrová budova, z jejíž středů vystupuje závěr další kaple – zdá se, že by mohlo jít o předchůdce zámku, o starší panské sídlo, sloužící potom asi jako úřednický dům. V Drahlíně za hříštěm jsme vyšplhali na příkrý, vysoký a kluzký pahorek tvrzíště s hlubokými příkopy beze stop po vnějším valu – patrně motte. Na vrcholu se nalézala jáma snad s pozůstatky zdíva. V Pičíně v rozsáhlém poplužním dvoře u rybníka Příkop stojí sýpka, vzniklá ze zámku (renesanční portál průjezdu nese alianční erb). Ve zdívu pilířů jsou druhotně použity kamenické články, přízemní objekt přiléhající k sýpce je pozůstatkem tvrze a obsahuje gotický portál. Honosná je hřbitovní brána naproti dvoru. Po Pičíně by logicky měly následovat lokality Kozomín a Řitka, avšak byl to zámek v Bukové, nově opravený, nepřístupný. U hospodářského stavení dvora se propadla střecha. Také zámek ve Dlouhé Lhotě je nově opravený, nepřístupný – probíhají zahradní úpravy. Cedulka již hlásá, že zde bude muzeum skla. Zastavili jsme se také u kláštera pavlánů v Obořišti – velký kostel i konvent jsou též nově opraveny, je zde polepšovna a další

Tvrzíště v Tihavě s kaplí a lávkou.

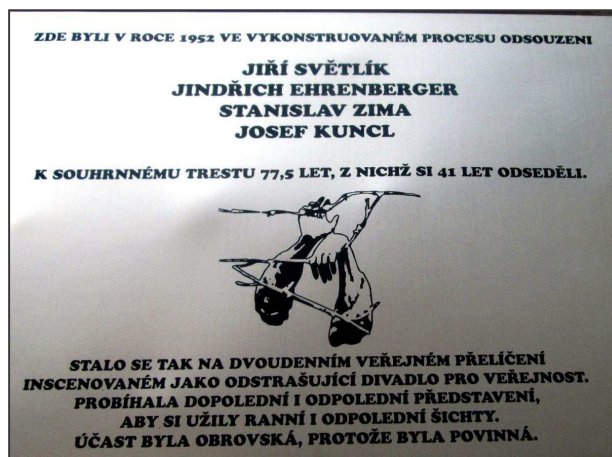
Bývalý zámek a tvrz v Pičíně.

školní zařízení. Ve Svatém Poli jsme sestoupili do sklepů pod poplužním dvorem, kde je jako překlad nad výklenkem zřejmě druhotně použitý kámen s nápisem OMNES EXTRUCTA. Na řadu přišel Dobříš, nejprve původní dobříšský lovecký hrad Vargač na hraně údolí za městečkem. Velká obdélná budova, sloužící posléze jako sýpka a potom jako skladiště je nevyužívána a pochmurná. Opraven a obýván je vedlejší Purkrabský dům. Velice rozsáhlý je udržovaný dobříšský zámek, dříve sídlo Klubu československých spisovatelů. Na nádvoří zaujal granátník v nadživotní velikosti, odlitý z litiny ve Strašicích. Při obědě v místní restauraci jsme ochutnali dobré zelené pivo, uvařené speciálně pro velikonoční zelený čtvrtek. Následoval poplužní dvůr ve Starém Kníně (součást městečka Nový Knín), v němž stojí patrový objekt bývalé tvrze (nebo pivovaru?) s výrazným rizalitem, přestavěný na sýpku. Je nevyužíván, ve špatném stavu, ale má novou střechu. Součástí dvora je také bývalý zámeček, využitý jako fara, na jehož schodišti bylo pořízeno hromadné foto. V Sudovicích se ze zámku, vystavěném ve svahu (od silnice přízemní, ze dvora patrový) dochovalo jen nově upravené nepřístupné torzo. Následoval zlatý hřeb zájezdu – hrad Kamýk (Vrškamýk). Areál rozsáhlé zříceniny je udržovaný, na začátku naučné stezky byla postavena dřevěná věž a další objekty, přes příkopy dva dřevěné mosty. Dlouhé nádvoří obklopovala dvě úzká dlouhá obytná křídla, dnes zřícená; v jednom lze pozorovat otisk roubené komory. V branské věži s klenutým průjezdem jsou patrná sedile, na opačném konci nádvoří byla v patře kaple, na níž upozorňuje jedna dochovaná patka klenebního žebra. V samotném městečku Kamýku n. Vltavou jsme si povšimli budovy hostice U zemanů – je součástí rozsáhlého manského dvora a pod novější omítkou v místech jejího opadání jsou patrná renesanční sgrafita. Na zpáteční cestě jsme se ještě zastavili u zámku Zduchovice, připomínající tvarem oken a „sanktusníkem“ více než zámek bezvěžový kostel. Za vedení autovycházky děkujeme O. Slabému.

Jarního poznávacího autobusového zájezdu na Loketsko se účastnilo 30 lidí a pes (malý autobus a dvě auta). První zastávka byla v Horním Slavkově, kde jsme obdivovali opevněný kostel opatřený datem 1520, s baštou, obrannou věží a střílnami. Byli jsme vpuštěni i na věž. V Lokti se ujal vedení výpravy Tomáš Karel (díky). Prvním počinem byla instalace pamětní desky na někdejší loketském divadle, v němž v 50. letech probíhal vykonstruovaný proces se čtyřčlennou „špiónážní“ skupinou pod vedením Jiřího Světlíka, jemuž k jeho 90. narozeninám věnovala zmíněnou desku plzeňská pobočka KASu. Následovala prohlídka loketského hradu, který nezklamal. Vstupné 80 Kč je v příznivé výši. Na nádvoří byla pořízena společná fotografie. V restauraci loketského pivovaru stála třetinka obyčejného piva 35 korun, což už tak příznivé není. Do tvrze v Šabíně jsme se nedostali, ale okny bylo možné spatřit pěkné hřebínkové klenby. V Kynšperku nad Ohří jsme si prohlédli již zcela srovnané hradiště hradu s hlubokými příkopy (zapojen do městského

Pan Jiří Světlík devadesátiletý (foto M. Brunclík).

Deska umístěná v Lokti na bývalé divadlo/soud.

opevnění). Ve zdejší obnoveném pivovaru plánovaný oběd se kvůli nedostatku času „smskl“ na polévku a pivo (nedávejte si zde dvojitou porci zelňačky – stojí 140 korun). V Kostelní Bříze bylo všechno – kostel se zajímavými detaily od románského období, pozůstatek tvrziště a zřícenina zámku, ovšem s udržovanou rozsáhlou zahradou za peníze z EU. Poslední zastávkou byl „drnburk“ Plikenštejn. Počasí ušlo, přšlo až na zpáteční cestě.

Na jarní členské schůzi byli přijati 4 noví členové, tři členové vystoupili a uhradili pohledávky a 33 členů bylo vyloučeno pro nezaplacení členských příspěvků. Je to vysoký počet a způsobilo to patrně zdražení příspěvků o 40 korun a také skutečnost, že bylo třeba se aktivně postarat o zaplacení (z důvodů levnější hromadné rozesílky Hlásky poštou už nemohla být vložena do Hlásky předvyplněná složenka, a nemohly být posílány upomínky). Osvědčila se nově zavedená možnost posílat příspěvky na účet. Počet členů plzeňské pobočky tak poklesl na 166. Schůze rozhodla, že se nadále klubové schůzky budou konat v AWC Sallon, v Kolárově ulici čp. 18 v suterénu, kde je větší prostor a k dispozici dataprojektor.

V sobotu 27. září se koná tradiční zájezd, tentokrát „opakovací“. Jako obvykle se v 8 hod. odjíždí z pod Hamburku. Pojedeme na Bezručicko, vede I. Štrunc. Jako první lokalitu navštívíme Sviňomazský Hrádek, potom zámky Trpísty a Cebiv, následovat bude zámeček Daňkov a hrad Gutštejn, hradiště Šipín, hrad Falkenštejn, guláš a pivo v Potíně (vaří J. Richterová), hrad Švamberk-Krasíkov, tvrziště Polžice, hrad/zámek Bezručice a návrat. Co stačíme, bude záležet na tom, jak rychle budeme vystupovat a nastupovat. Opět je třeba týden předem závazně nahlásit účast P. Rožmberskému (e-mail a tel. viz výše), vzít sebou příbuzné a známé a obsadit plně autobus. Pak by se cena za sedadlo měla pohybovat do 150 Kč.

Pobočka Praha

Kontaktní adresa: KAS Pobočka Praha, PhDr. Jiří Úlovec, Tř. Milady Horákové 133, 166 21 Praha 6 – Dejvice, e-mail: julovec@mvcz.cz, Petr Valenta, geomess@volny.cz.

Zpráva o činnosti v r. 2013: Ani rok 2013 nepřinesl do zaběhlého rytmu pražské pobočky KASu žádné závažnější změny. K jediné změně došlo ve funkci pokladní pobočky, kterou nově vykonává od května dvojice Petr Valenta a Světlana Okrouhlíková. Schůzky aktivnějších členů pobočky probíhaly vždy třetí středu v měsíci s výjimkou prázdnin v budově Národního archivu na Hradčanech. I v loňském roce byly naplňovány v rámci možností přednáškami s hradní nebo historicky, příp. architektonicky zajímavou tematikou. Přednášky loňského roku nabídl celkem osm témat. V lednu nás Pavel Zany Komárek provedl hrady v okolí Toruň (Toruň, Dybów, Golub a Złotoryja), v únoru Martin Holý představil hrady ve vulkanickém pohoří Eiffel, v březnu nás pánové Šafránek s Noskem zavedli na hrady pohoří Odenwald v Hesensku, dubnové pojednání zasvětil Martin Holý hradům v sv. cípu Maďarska (pohoří Borzsony a Matra)

a v květnu pokračoval hradní produkcí severních lesnatých pohoří Maďarska (Bükk a Tokajské vrchy). Svá severomaďarská témata uzavřel v červnu významnou skupinou románských kostelů při dnešní slovenské hranici. V říjnu nám Petr Šafránek představil švýcarské hrady tzv. lesních kantonů (Uri, Schwyz a Obwalden). V listopadu pokračoval Martin Holý Maďarskem – představil nám Ják a církevní památky západního Maďarska a v prosinci nás seznámil s hrady, pálnky a opevněními téže oblasti.

Květnový autobusový výlet konaný ve dnech 1. – 5. května 2013 zamířil do oblasti Dolního Slezska. Spolehlivou základnou účastníků zájezdu, kterým tentokrát nepříliš počasí (první čtyři dny byl déšť občas střídán lijákem), byl poměrně komfortní nocleh ve wroclawském hostelu s překvapivým názvem Wratislavia. První den účastníci nejprve zdolali po blátivém výstupu s dramatickým převýšením zříceninu krkonošského hradu Freudenthal (Radosno) a za vykonanou námahu byli odměněni výhledem do husté mlhy. Poté si prohlédli konzervované rozlehlé zříceniny hradu Neuhaus (Nowy Dwór) nad městem Waldenburg (Walbrzych). Následovala zřícenina hradu Zeisberg (Cisów), kterou však shlédli jen ti, kdož projevíli statečnost a přebrodili jarním táním a lijáky rozdivočelou říčkou, která před nimi sebrala všechny mosty. Poté si prohlédli tvrz Puschkau (Pastuchów) s krásnými renesančními polychromovanými portály uvnitř dnes jinak zanedbaného selského stavení, obešli zřícený zámek Peterwitz (Piotrowice Śląskie), kdysi pýchu slezské renesance, která před válkou nesměla chybět v žádné publikaci o německé renesanční architektuře, a na závěr dne si prošli rozlehlými zříceninami zámku na místě tvrze v obci Penkendorf (Panków). Program druhého dne zahájilo město Olešnice (Oels, Oleśnica) s rozlehlým zámkem na místě hradu, po dobu 150 let honosné sídlo Poděbradových potomků, knížat minsterberských. Majestátní objekt dnes slouží převážně školním účelům. Část městského jádra byla po válečném zničení krásně obnovena, zejména kostely, radnice a Třebnická brána, zbytek však doplňují paneláky. Následovala obhlídka dalšího z poděbradských sídel – dnes zvěšou prosté utilitární budovy pozůstalé z hradu ve městě Bernstadt (Bierutów), které bylo také za války téměř zničeno. Hrad a později zámek ve městě Namslau (Namysłów), resp. jeho zbylé budovy, jsou ukryty v dnes nepřístupném areálu pivovaru, ale město uspokojilo obnovenou radnicí, třemi krásnými gotickými kostely a Krakovskou branou. Původně vodní hrad Ketzendorf (Karlovice) přestavěný na zámek bylo možno jen obhlédnout zvenčí, avšak hodnou knížecí rezidenci březských knížat ve městě Brieg (Brzeg) si účastníci pozorně prohlédli vzdor nerudnému personálu muzea, které jinak prezentuje skutečné vrcholy slezského výtvarného umění. Zaujalo i historické město s obrovskými gotickými kostely. Závěr dne obstarala prohlídka gotického kostela sv. Jakuba Apoštola ve vsi Mollwitz (Malujowice) s nádherným západním portálem, renesančním malovaným plochým stropem a rozsáhlou bohatou freskovou výmalbou ze 14. – 15. století. Třetí den zahájila Třebnice – nejstarší ženský klášter v dnešním Polsku (Trebmitz, Trzebnica), založený sv. Hedvikou, patronkou Slezska. Program pokračoval po válečném vypálení nedávno nově obnoveným zámkem Deutsch Lissa (Leśnica), původně opevněným, ležícím v rozlehlém parku na západním okraji wratislavské aglomerace. Zbytek dne věnovali účastníci individuálně deštěm zkrápěné Wratislavi, po čtyři staletí druhému největšímu městu Království českého, s obrovským bohatstvím architektonických památek. Čtvrtý den zahájily konečnému zániku jen chabě odolávající obvodové zdi manýristického zámku ve vsi Borganie (Borzyniew), následoval dvojvěžový románský kostel Nanebevzetí Panny Marie v obci Würben (Wierzbna), vystavěný ve 13. stol. i u nás známými pány z Vrba. Město Świdnica (Schweidnitz, Świdnica) zaujalo nádhernou biskupskou katedrálou sv. Václava a Stanislava s dominantní 103 m vysokou věží. Místo hledání zbytků, či spíše jen místa původního hradu, navštívili účastníci zdejší nejvýznamnější památku – největší dřevěný kostel v Evropě. Evangelický Friedenskirche (Kościół Pokoju) z let 1656-7, stavěný pro 7500 věřících, je dnes po úspěšném dokončení reka-

tolizace Slezska Stalinem pochopitelně katolický, a je zapsán na seznamu Světového kulturního dědictví UNESCO. Hrad Kynsburg (Grodno) na vysokém vrchu v Sovích horách, v 19. stol. restaurovaný a vnitřně bohatě vybavený, byl na konci války vyplundrován a rozkraden vítěznou armádou a novými obyvateli, takže dnes nemá kromě své krásné polohy, historie a jakéhosi panoptika kuriozit co nabídnout. Další cesta vedla k obhlídce totální ruiny z vodního hradu dostalého zámku Habendorf (Owiesno), renesančního, žel nepřístupného zámku Peterwitz (Stoszowice) a den završila prohlídka rozsáhlé zříceniny hradu či zámku ve městě Frankenstein (Ząbkowice Śląskie), kde nám bylo, patrně jako příbuzným bývalého majitele Jiřka z Poděbrad a jeho potomků, odpuštěno vstupné. Farní kostel sv. Anny založený Karlem IV. nám zůstal mší a návalem věřících uzavřen, a tak účastníci vzali zavděk alespoň zdejší známou Křivou věž ze 14. stol. s odklonem přes 2 m. Program závěrečného dne zahájilo nahlédnutí k vzorně udržované věžové tvrzi v obci Eckersdorf (Biestrzyków) na jižním předměstí Wrocławu. Město Strehlen (Strzelin) na konci války prakticky zcela srovnaly se zemí ruské kaťuše. Přežila jen románská rotunda sv. Gotharda z 12. století, obnovený farní kostel Povýšení sv. Kříže a v současné době od základu znovuvystavěná renesanční radnice s vysokou věží vévodící panelákům. Po prohlídce významného rozlehlého dosud činného cisterciáckého opatství Heinrichau (Hendryków) s bohatým vnitřním vybavením následovala rozpadající se budova zámku s četnými gotickými články ve vsi Neobschütz (Nieszkowice) a prohlídka zřícenin rozsáhlé věžové tvrze Tepliwoda (Cieplowody) obklopené imponantním příkopem. Následná ves Bad Pirsdorf (Przerzecyn Zdrój) překvapila naprosto mimořádnou sbírkou velmi hodnotných náhrobků soustředěných kolem zdi místního kostela a program celého zájezdu zakončila obhlídka renesančního zámku na místě gotické tvrze Gross Wilkau (Wilków Wielki).

Podzimní zájezd zavedl účastníky ve dnech 27. – 29. září na Domažlicko a Tachovsko s ubytováním v hotelu Hubertus v Pobežovicích. Program zájezdu zahájilo tvrzíště Plesanov v lesích sv. od Skviřina, obhlídka jehož románského kostela byla následným cílem. Po prohlídce zámku a hradu v Boru u Tachova následovala obhlídka tvrze v Pernolci a výstup na Přimdu, zříceninu nejstaršího hradu v naší zemi. Závěr dne obstarala obec Mělnice se svým starobylým kostelem sv. Jiljí a tvrzíštěm nad vsí přísně střeženým jakýmsi slabším povahám hrůzu nahánějícími bizony. Prvním sobotním cílem byla zřícenina hradu Starý Herštejn, následoval zřícený klášter augustiniánů eremitů v Pivoni a město Horšovský Týn s prohlídkou státního zámku se sbírkami a známou raněgotickou biskupskou kaplí. Opravdovým zážitkem byla zevrubná prohlídka kostela Všech svatých v nedalekém Horšově z konce 12. století se zasvěceným výkladem horšovskotýnského kastelána pana Jana Rosendorfského. Následovala návštěva zámku na místě tvrze ve Svojsíně a přilehlého románského tribunového kostela ss. Petra a Pavla s čerstvě odkrytými základy původní okrouhlé rotundy. Prohlídka Santiniho baziliky Nanebevzetí Panny Marie s bývalým cisterciáckým klášterem v Kladrubech byla patrně z hlediska uměleckého a památkového vrcholem celého zájezdu. Denní program uzavřela obhlídka hradu Prostiboř, který s novým majitelem získal snad naději na postupnou záchranu. Nedělní ráno bylo věnováno prohlídce socialistickým užíváním totálně zdevastovaného zámku v Pobežovicích, který se bude obec pokoušet revitalizovat. Dalším velkým (avšak předem očekávaným) zážitkem byla návštěva Lštění, kde nás uvítal a zasvěceně provedl majitel, zachránce a obnovitel zdejší věžové tvrze, pan Zdeněk Procházka, jeden z Otců zakladatelů KASu. Za čas, který nám věnoval, mu ještě jednou děkujeme! Nedělní putování pokračovalo zbytky hrádku Lacembok či Hrádek u Krehle, prohlídkou obcí opravěné tvrze Pučlice, kterou nás provedla místní starostka a obhlídkou rozsáhlé, částečně zřícené budovy zámku na místě tvrze v Čechovicích. Mimořádný byl také nedaleký cihlový gotický kostel sv. Mikuláše z poloviny 14. století. Program celého úspěšného zájezdu, který tentokrát doprovodilo i krásné počasí, uzavřela rozlehlá zřícenina hradu Nový Herštejn u Kdyně.

Účastníci obou plně obsazených zájezdů na závěr vyjádřili již téměř obligátní mimořádně veliký dík za jejich dokonalou přípravu a realizaci Martinu Holému. Členská základna čítá po redukci zcela neaktivních členů k 31.03.2014 celkem 55 osob.

Zpráva o hospodaření v r. 2013: Zůstatek: 15 703 Kč. Příjmy: 189 659 Kč. Výdaje: 191 730 Kč. Zůstatek: 13 832 Kč.

Petr Valenta

Pobočka Hradec Králové

Kontaktní adresa: Ing. Jiří Slavík, Nerudova 1210, 517 41 Kostelec n. Orlicí, e-mail: slavik@josefov.npu.cz, jaroslav_cerny@centrum.cz.

Zpráva o činnosti v r. 2013: Členská základna v roce 2013 nezaznamenala žádné změny, dosud nebyla dokončena revize členstva. Výbor pobočky pracoval ve složení: Jiří Slavík – předseda, Jan Čížek – jednatel a Jaroslav Černý – pokladník. Nepodařilo se doplnit revizní komisi (Zdeněk Fišera a Jiří Sigl) a nebyly provedeny revize pokladny od roku 2010. V roce 2013 proběhly tři členské schůze: 7. 2. – výroční, 16. 5. a 5. 12. Na schůzích se členové seznamovali s výsledky klubových i soukromých akcí, novinkami literatury, obsahem konferencí a s výsledky archeologických výzkumů ve východních Čechách. Na výroční schůzi prezentoval J. Skala své průzkumy tvrzí a zaniklých osad na Nechanicku a Novobydžovsku, P. Nožička představil letecké snímky šlechtických sídel a studující počítačové podpory v archeologii virtuální 3D model středověkého opevnění Hradce Králové. Na prosincové schůzi představil J. Slavík výsledky operativní dokumentace broumovského kláštera. Všechny schůze opět proběhly v archeologickém oddělení Muzea východních Čech v Hradci Králové.

Jarní poznávací výjezd 18. května směřoval na Pardubicko a Chrudimsko (7 členů a několik rodinných příslušníků), navštíveny byly čtyři lokality: zříceniny Kunětická hora, Žumberk a Strádov a tvrzíště Kočičí hrádek. Podstatně menší byla z důvodu nevládnuté organizace účast na podzimním výjezdu 21. září do Slezska a Kladska, kterého se zúčastnili pouze 2 členové. Za vzorového slunečného počasí navštívili pět zajímavých lokalit. První byly Ciepłowody se zříceninou nevelkého zámku s věží tvrze a zemní rondelovou fortifikací, Pokrzywno Zdrój s třemi desítkami šlechtických náhrobníků na stěnách kostela a v ohradní zdi hřbitova, Stoszowice s renesančním zámek vzniklým přestavbou tvrze, Czerwienczyce s místem nepříliš dávno zbourané ruiny obytné věže rytířského sídla a Podzamek s polohami vhodnými pro středověká sídla a vrchnostenským sídlem proměněným v nepřístupný sociální ústav. Poslední navštívenou lokalitou byl renesanční zámek Jaszkowa Górna se sgrafitovou dekorací stěn a etážového štítu. Zástupci pobočky se aktivně zúčastnili odborných konferencí Dějiny staveb 2013 a Svorník, pokračovali v poznávání našich i zahraničních hradů a tvrzí a publikovali v regionálních i celostátních časopisech a sbornících.

J. Čížek – J. Slavík

Zpráva o hospodaření v r. 2013: Zůstatek: 3372,50 Kč. Příjmy: 1880 Kč (čl. příspěvky a předplatné Hlásky). Výdaje: 2564 Kč (platby Radě: Hláška a desátek, kancelářské potřeby). Zůstatek: 2688,50 Kč.

J. Černý

V sobotu 26. dubna se pořádal tradiční jarní výlet po hradech, tentokrát se jednalo o lokality pod Orlickými horami. První zastávkou byly zbytky hradu ve Skuhrově nad Bělou, odkud jsme šesti automobily, pod vedením Ing. Slavíka, který nás na každé lokalitě důkladně seznámil s historií i stavebními zajímavostmi, pokračovali dále. Postupně jsme navštívili Nový Hrad (Klečkov), kde část výpravy vyrazila do protilehlé stráně úspěšně hledat

výpravy vyrazila do protilehlé stráně úspěšně hledat zbytky obléhacího opevnění, pravděpodobně z roku 1440, kdy hrad obléhal Jak Kolda mladší ze Žampachu a Náchoda. Nedaleký hrad Hlodný jsme bohužel museli kvůli nenadálému prudkému dešti vnechat a pokračovali jsme na hrad Dobřany a následně na lokalitu Hluky u Kounova (viz foto). Poslední společnou zastávkou byly zbytky hradu v Cháborech u Dobrušky. Za celý den i přes proměnlivé dubnové počasí jsme navštívili celkem 5 lokalit. Je nutné připomenout, že hned z rána cestou na místo srazu, kolegové Černý a Fišera navštívili terénní zbytky hradu Veselice u vodní nádrže Rozkoš u České Skalice. Na zpáteční cestě domů se individuálně členové Ččetka a Švejkar zastavili na tvrzíšti Skalka v Českých Libchavách. Letošní jarní výjezd hradeckého klubu byl ve znamení hojného počtu účastníků. Celkem nás vyrazilo 15, sedm členů klubu (Ččetka, Černý, Čížek, Fišera, Slavík, Švejkar a Vitvar), sedm rodinných příslušníků a jeden nový příznivec klubu, který brzy rozšíří naše řady. I přes vydatnou deštivou přeháňku proběhl výlet v dobré náladě. Podzimní výlet za středověkými šlechtickými sídly bude směřovat do oblasti řeky Svratky (Dalečín, Pyšolec, Zubštejn aj.).

J. Švejkar

Další informace od poboček redakce do uzávěrky tohoto čísla neobdržela.

Kontakty na ostatní pobočky:

Pobočka Brno

Kontaktní adresa: Ing. Pavel Švehla, Ondráčkova 3, 628 00 Brno-Líšeň, e-mail: svehla.pavel@volny.cz.; Mgr. Bc. Josef Jan Kovář, Na Výsluní 2424/12, 680 01 Boskovice, e-mail: josef.kovar@seznam.cz.

Pobočka Humpolec

Kontaktní adresa: KAS, pobočka Humpolec, Hradská 818, 396 01 Humpolec, E-mail: kocmani.hu@seznam.cz, frantisek.kocman@mesto-humpolec.cz, tel: 777347511. Internetové stránky pobočky: <http://www.hrad-orlik.cz>.

Pobočka Zlín

Kontaktní adresa: KAS pobočka Zlín, MUDr. Jiří Hoza, Česká 4760, 760 05 Zlín. Tel. 737177346. E-mail: jihoz@post.cz. Int. stránky pobočky: <http://www.kaszlin.estranky.cz/>.

Uzávěrka dalšího čísla: 10. 9. 2014 (vyjde v první říjnové dekádě 2014)

HLÁŠKA, zpravodaj Klubu Augusta Sedláčka. ISSN 1212-4974.

Vychází čtvrtletně. Toto číslo vyšlo v 1. červencové dekádě 2014.

Šéfredaktor Petr Rožmberský (rozomber@kar.zcu.cz.), technický redaktor ing. Petr Mikota (pmikota@post.cz),

redaktor pro internet Milan Novobilský (klub_augusta_sedlacka@centrum.cz.).

Adresa redakce: Klub Augusta Sedláčka, Kopeckého sady 2, 301 56 Plzeň.

Vydává Klub Augusta Sedláčka za přispění statutárního města Plzně.

Registrováno pod značkou OK UmP 23/1991. 350 výtisků.